

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTTKAY MENYHÉRT.
Helyettes szerkesztő:
BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Karácsonyra.

„Dicsőség menyben az erős istennek; áldás a földön és kegyelem mindennek. Eljött a bűnöst, nyavalyást-gyógyító, *Megszabadtító*“, — szól kétezer év óta az emberiség ajkán a hálaadó ének.

Ma éppen kétezer éve annak, hogy Jézus Krisztus, az emberiség megváltója megszületett.

Minő rabságban volt kétezer évvel ezelőtt az emberiség, hogy az istennek saját fiát kellett a földre leküldeni, hogy az embereket a bűntől megszabadítsa?

Az emberek egyrésze kiváltságot élvezett, azt tett, a mit akart, szinte a törvényen kívül állt; a más része örökös szolgaságban élt, gondolat nélkül arra, hogy ő a rabság lánczait valaha letépheti. Önző volt a nép, önmagát imádta és ha jó dolga volt: nem tudott arról, hogy neki a bőségből, melylyel rendelkezik, a szűkölködők éhségének enyhítésére is adni kell valamit.

Még az istent is magáénak tartotta az osztályuralom; mert a kik az uralgó családhoz nem tartoztak, azok csak Noé ivadékának útján bocsájthatták kérelmüket az isten elé.

Ekkor született Jézus és látta az emberiség iszonyatos elfajulását: megszólalt az isten nevében. Egy új istennek, kit az emberek még nem ismertek. S hirdette az elnyomott népnek, hogy isten előtt mindenki egyenlő, isten mindenkit szeret s nem kell ahhoz ároni közvetítő, hogy valaki imáját isten zsámolyához letehesse, sőt templom se kell, hanem valahol, sőt egyedül is imádkozhattok istenhez s ő meghaltatja kérelmeteket.

Jézus tanai újak voltak, rombolólag hatottak a vakság és sötétség birodalmára.

A nép, mikor Jézust meghallotta, lelkében öntudat ébredt, a szabadság reménysugara támadt föl, s ment utána áhitattal és hitte, hogy a megváltó elérkezett.

S ma ezer milliók ajkáról hangzik az

ének, hogy a megváltó megszületett, ki dicsőséges életével, keresztfán hullatott vérével megszabadította a világot.

De az ének és hálaadó fohász között milliók lelkét kétely szállja meg. Ha vajjon meg vagyunk-e szabadítva, meg vagyunk-e váltva?!

Az isten-ember meghalt, az egyenlőség, szabadság és a krisztusi szeretet nevében.

— Van-e egyenlőség földön az emberek között?

— Nincs! kiált föl a földi szenvedés.

— Van-e szabadság?!

— Nincs! kiált föl a jogaiban mindenütt korlátozott lángoló szabadságszeret.

— Oh, hát van-e a földön krisztusi szeretet, melyért kereszten csurgott el a Megváltó vére?

— Nincs! kiáltja a hitvány, örült gyűlölködés, mely dobzódva gázol egyetértés, béke és szeretet templomán.

Tehát nincs megszabadítás, nincs megváltás, kiált pusztító viharral a dicsőség és magasztalás fenséges áriái közé az iszonyu kétely, melynek háta mögött a sötét tagadás fagyasztó szelleme támad.

Ha tehát nincs megszabadítás, nincs megváltás, mert jogot, törvényt, igazságot most se ismer a föld, ha egyenlőség helyett osztályharc emészt s szeretet helyett irigység és vad gyűlölet lángja ég az emberiség háza küszöbén sőt a családi falakon belől is? — akkor így szól a borzasztó kétely: miért a zsolozsma s az egész földet betöltő magasztaló ének? — Oh miért?

Miért?

Miért tölti be a földet ma a zsolozsma és magasztalásnak éneke földtől a mennyig?

Oh gyarló emberi kétely, ereszd le szárnyaid s borulj a földre, melyen az isten-ember lába járt s melyet szentté tett isteni vérével.

Hiszen igazad van, hogy a földi undokság ma sem kevesebb, mint kétezer

évvel volt. De Krisztus előtt csak a test volt rab; de a lélek nem; mert ez nem létezett.

Hiszen a lelket, mely szabadságot érez, gondol és szeret s mely hisz, hogy az emberi jog diadalra kél s szét-tép lánczot, bilincset és minden korlátot, melyet önzés és hatalmi önkény emelt, ezt Jézus öntötte belétek és ezzel váltott meg; mert isteni erőt adott küzdeni és bizva bizni, hogy a földön lesz még egy szebb kor, mely után buzgó imádság epedez milliók ajkán.

Miskolczi tanári kör.

A tanügyi kérdésben kell felszólalnom, tehát a miskolczi összes tanári testületekhez intézem azt.

E lapok hasábjain a multkoriban Putnoky István, majd ujabban Grünfeld I. ny. tanító urak cikkeztek az elemi és középiskolai oktatás áthidalásáról. Putnoky István úr elég tárgyilagosan fejtegette az elemi oktatás és a néptanítók (hozzátéve: *falusi* néptanítók) fogyatkozásait és nagyon helyesen ezekben találja meg több okát annak a bajnak, hogy az elemi iskolából a középiskolába átlépett tanulók közül olyan sokan buknak meg az első osztályban. Ez eddig helyes. De odább már el van véve az eszmemenet két okból; először azért, mert a cikkekzők nem fedezik, vagy nem tárják fel az elemi oktatás egyéb más fogyatkozásait is; másodszor azért, mert a középiskolát vádolják meg érte és a baj elhárítása céljából sürgetik, hogy tanítási rendszerét a népközlőhöz alkalmazza.

A Putnoky István úr cikkére válaszolva, Porcs János úr bőségesen elősorolta azokat a hiányokat, a melyek a népközlő oktatás keretében meghiusítják a néptanító urak legjobb igyekezetét is, hogy az elemi iskola 4-ik osztályából kikerült gyermekeket úgy előkészítsék a szükséges alapismeretekben, hogy ezek nagy átlaga a középiskola első osztályának tananyaga fölött urrá lehessen.

Egy nálam megrendelt

 menyasszonyi kelengyének
egy része ki akatomban a karácsonyi ünnepek alatt megtekinthető.

Tisztelettel **ROSENBERG GYULA.**

Én nagyon értem azt, hogy az elemi iskolai tanító urakra kinosan nehezül ez a kérdés és éppen ezért természetesnek találom, hogy ezen a bajon valamiképen segíteni szeretnénk. De úgy látom, hogy nem helyes irányban indultak el és nem is fognak elérni semmit, ha a középiskola tanítás-terve és tanítás-rendszere ellen vonulnak föl. Nem! Mert nevetséges dolog a középiskolát akarni felelőssé tenni azért, hogy — bár kelletlen, de kényszerű kötelességből — az első osztályban megrostálja a növendékeket; azokat a növendékeket, a kiket az ő ellenőrzése nélkül a közeli és távoli perifériák népiszkoláiból neki beszállítanak és a kiket ő köteles fölvenni — az elemi iskolai 4-ik osztály bizonyítványa alapján. Hogy lehetne ezeknek az előképzettségeért, az elemi alapismeretekben való kellő jártasságáért felelős a középiskola? Erre tessék felelni!

Régebben egészen másképen volt, s mondjuk ki nyiltan, sokkal, de igen sokkal jobban volt. A mi diákkorunkban még vizsga utján juthatott be a gyermek a középiskolába. Akkor talán inkább lehetett volna felelőssé tenni a középiskolát azért, hogy — ha elég fejlettnék találta a gyermeket a középiskolai oktatásra, miért buktatta hát meg? De most, mikor a középiskola köteles igen sok gyermeket felvenni olyan népiszkolai bizonyítványok alapján, a melyeknek jeles, meg kitűnő érdemjegyei (mint Putnoky tanító ur maga is mondja) éppen semmi összhangzásban sincsenek az illető gyermek tényleges tudásával: bizony csak elismerés illetheti meg a középiskolát azért a türelmes és rendkívüli fáradságos munkájáért, a melyet a megszabott tananyag feldolgozása, elvégzése mellett még arra is kell fordítania, hogy már az első osztálytól kezdve kiselejtesse azokat az elemeket, a melyek akár az alapismeretek hiánya, akár szellem képességek gyöngesége miatt a tu-

dományos pályára, a középiskolába nem valók.

Természetes dolog, hogy a nagy reményekkel indult középiskolai pálya ilyen megszakadásának minden ódiuma az elemi iskolai tanítókra száll vissza. Pedig talán ők csak ritka esetben okozhatók ezért. Hiszen, ha a szülék megkérdeznék őket, hogy jó lélekkel mit tanácsolnak: beadják-e gyermeküket a középiskolába? — én hiszem, hogy ezt válaszolnák: — Ne adják még ezt a 9 éves gyermeket a középiskolába, mert a mit itt látszólag nyer a gyermek, azt később elveszti az osztályisméltéseknél és teljes életében mégis mindig meg fogja sinlenni azt, hogy az elemi iskolában nem tanult meg jól olvasni, becsületesen írni és tisztességesen számolni. Vagy azt mondanák, hogy az a fiú nem való tudományos pályára, tehát ne vesztegessék vele a drága költséget és a még drágább időt, hanem most mindjárt vigyék valami más, gyakorlati pályára. Igen ám! De a szülék, a kik — ritka kivétellel — mindnyájan hajlandók a saját gyermekükben egy lángészt látni, úgy sem hallgatnák meg az egyszerű, talán szerény falusi tanító tanácsát, tehát ez a legtöbb esetben, hogy rossz vért ne csináljon, nem is mondja el ezeket a szüléknek. Pedig mindkét részre sokkal jobb volna akkor az a kis kellemetlenség, a mely az igazság kimondásával jár, mintsem később az a gyűlöletes harag, mikor a kényeztetett, kedvenc gyermek a középiskolában — elhasal.

Mindezen bajok ellen mily kitűnő óvszer volt az a felvételi vizsga! Ugy, hogy én végtelen csodálkozom a népiszkolai tanítóságnak azon érthetetlen ellenszenvé fölött, a melylyel ez ellen viseltetik. Hiszen a felvételi vizsga mindama fentemlitett kellemetlenségektől kimélné meg első sorban magát a tanítóságot. Mert a felvételi vizsga a tanító helyett felvilá-

gosítaná a szüléket arról, hogy gyermekük a középiskolai tanulmányok megkezdésére még fejletlen, vagy egyáltalán nem oda való.

Éppen ezért én végtelenül csodálkozom azon, hogy maga a néptanítóság miért nem sürgeti a középiskolai felvételi vizsga visszaállítását? Mert én a cikkező tanító urak által felhozott bajok ellen — az adott körülmények között — ennél jobb orvosságot nem tudok. Ha ezt vették volna föl, a legnagyobb elismeréssel találkozott volna a középiskolai tanárság részéről.

Mig így a középiskolai tanterv és tanítási rendszer kapuján döngetni — legalább is hiú dolog. A tanító urak azon mondásai, állításai pedig, hogy a középiskolában „a magyarázatra és megértésre is több gondot kellene fordítani;“ továbbá, hogy „a hiba mégis csak a középiskolákban divó tan- és módszerben keresendő, mely egészen elüt a népiszkolai módszertől;“ valamint, hogy „sok ravasz diák, kitudja majdnem biztonsággal számítani, hogy mikor kerül ő rá a sor a kihívásra“ stb. ezekre enyhén szólva sem mondhatok mást, mint hogy — tréfás elszólások!

Térjünk a dologra.

A középiskolai tanterv mondhatni az egész ország középiskolai tanárságának egyeteme és az országos közoktatási tanács által évekig tartó tanulmányozások után állapított meg. Azt azonban lehet mondani, hogy — mint minden emberi mű — ez sem áll a tökéletesség végső magaslátán. De egy dolog bizonyos; az, hogy ez a tanterv kötelező és betartandó. Tehát mikor a középiskolának az első osztálya számára kiszabott tananyagot el kell végeznie, hogy ugyanakkor még az elemi oktatás befejezését is végezze, ez a kívánság — már bocsánat — csak — tréfának járja meg.

Hanem hát a középiskolai tanterv keretein belül esetleg tehető könnyítések

TÁRCZA.

Karácsonyra.

— Szávay Gyulától. —

Szeretet istene! Te hozzád száll lelkünk,
Születésed napján imát hozzád zengjünk,
Napkeleti bölcsék lába nyomán járunk,
Éjjeli sötétben fényoszlopra várunk;
Utlan embererdőn tévelyeg utunk,
Majd állunk remegve, majd félre futunk
És járjuk a földet 's már reménytelen;
Elpusztult színéről kicsi Betlehem,

Betlehem városban hajdan az esett meg:
Emberszívü barmok istent melengettek,
Gyalogszerrel jöttek hozzá bölcs királyok,
Sereg se' vigyázott menetközben rájuk.
'S a mi drágájuk volt, azt onnan hazul'
Lábaihoz rakták mind áldozatul,
Annak, a ki akkor földre született,
Ki vala a béke és a szeretet.

Betlehem városnak ilyen világ mellett
Kerek föld színéről pusztulnia kellett;
Kétezer év sem mult el azóta 's már is
A világ központja nem Betlehem — Páris:

A betlehemesdi téli rege lett,
Mások nem is járják, csak a gyerekek,
Ők is csak odabenn dallnak meghatón,
Künn már verekednek a borraivalón.

Kétezer esztendő lezajlása mellett
Gyermek-emberiség férfivá fejlett,
Értelmei nőttek, érzelmei fogytak,
A pásztorereynek mind régi halottak.
Csillagon kotorász, tervet tervre főz,
Paripaja villám, szántóbarma gőz,
'S ha mit most kovácsol, a terv sikerül:
Tán a föld rögéről végkép elröpül.

'S mig tüzes kohóban izzanak az elmék,
A szeretet már csak hült vegytani termék,
Lesajtolt virága imádságos könyvnek,
Kegyelt adománya rég felszáradt könnynek.
De azt a terméket nem készíti gyár,
Templomba e könyvvel nincsen a ki jár,
'S a kinek szeméből hullott az a könny;
Ugy elváltozott, hogy tán vissza se jön!

Torlódnak az önzés jéghegyei egyre,
Csattognak, surlódnak és roppannak egybe,
Közöttük a tenger mély keble megdobban,
Vonaglik megrázó idegrohamokban.
A hajósokon is erőt vesz a láz,
Mindenki tolong 's csak magára vigyáz,

Testvér a testvért löki vízbe le,
Ha azzal szilárdabb fent az ő helye.
És a szirtes parton a zürzavar láttán,
Kaján kaczagással ujjong fel a Sátán,
Örület rémével frigyessül a gázság,
Hogy a munka művét mind lerombolhassák.
Tüznyelvek borítják pirba az eget,
Istenházában is bomba fenyeget,
'S nincs mód elkerülnöd, nézz bármerre szét
Kövesült gonoszság rettenő kezét.

Oh, jaj a világnak, ha reája törnek
Bőszült csapatban az emberfejű szörnyek,
Oh, jaj a világnak, ha mit szívek adnak,
A meleg források lassan kiapadnak:
Végítélet napja közeleg elénk,
Megcsapó szelét, már mintha éreznénk,
Hideg borzongása meg-megfenyeget,
Hajh, kihül a föld, mert fogy a szeretet!

Szeretet istene, ki bajaink látod,
Szállj le a magasból, váltsd meg a világot,
Szanaszét a pokol gépei hevernek,
Behozza házunkba betlehemes gyermek.
És észre se vesszük, hogy mig mi talán
Békés pásztoroknak andalgunk dalán,
A jászolka mellett, világítani bent
Kétköves kanócnak kékes lángja leng.

— és egyszerűsítésekről, a tanítás methodikájáról és más rokonkérdésekről kelendő eszmecserék, vagy viták nem a nagy közönség elé valók; ezeket a tanügyi férfiak egymásközt végezhetik el a legjobban, legbölesebben, legeredményesebben. Ugyancsak testületileg egyesülve vehetik komoly megfontolás tárgyául a nevezett tanító urak, vagy bárki másnak hirlapok felszólalásait és a középiskolai tanítási rendszer, eljárás stb. fölött való hasonló kritikaszerű véleményekre is így adhatják meg a legméltóbb választ.

Éppen ezért én városunk összes középiskolai tantestületeihez fordulva indítványozom, hogy alakítsuk meg mi is, annyi más — Miskolcznál sokkal kisebb vidéki város példája után — *miskolczi tanári kört*.

Kiss Lajos.

Ünnepi hangok.

Irta: *Vajdai Szabó István.*

Itt vagy tehát újra, te drága, szép karácsonyest . . .

Te szent ünnep, mely annyi embert visszavezetsz az atheizmus taposott ösvényéről; te ragyogó éjszaka, mely annyi fásult szívet engesztelsz ki — üdv neked! . . .

Megszállja és fogva tartja lelkemet ennek az egy napnak csodálatos poézise . . .

A béke, a szeretet üli ünnepét!

Egyforma üdvösség a magasságbélieknek s a földi embereknek!

Talán azért is oly sötét, pogány, zordon ez az éjszaka, mert befeketítette az emberek szívéből száműzött — *gyűlölet*?

Jer kedvesem, beszélek neked az örök békeségről.

Ma ez a hangadó, modern téma! . . .

Néma csend uralg körültem. A falról leragyog az üdvözítő szózat aranyos betűje:

— Az Isten a szeretet!

A szeretet az örök béke!

Majd úgy lesz künn a nagy világban is, miként a lelkek belsejében.

A kardok, fegyverek, öldöklő szerszámok vasából kovácsolja a világ azt az óriási nagy falat, mely magában fogja zárni a békességet és távol tartja tőlünk a testvérietlen gyűlölködést, háboruk vérontó haragját, harci zaj iszonyát s beköltözik az emberek szívébe a békesség magasztos angyala, kibékítvén haragot és gyűlöletet, miként azt a megváltó ajka hirdeti . . .

És uralkodni fog a világon a — *szeretet*.

. . . Ebben a szívben, mely itt keblemben dobog, ebben sem lakott idáig a békesség.

Tombolt a szenvedély lázas hullámmal, vad harci kedv ujjongott benne és ádáz meghasonlás lüktetett ereimben . . . Aztán jött a béke magasztos angyala és balsamos, kenetes ujjával érintvén az elégedetlen, küzdésben kifáradt szenvedélyeket, jótékony álmat varázsolt reájok s csitító szóval elringatta csöndesen . . .

Fehér homlokú, aranyos hajfürtű, halvány arcú kis angyala a békességnek, hajtsd ide fejedet az ölembe . . . hadd álmodjam tovább az örök békeségről, dicsérvén Téged és égi Alkotódat, ki hozzám küldött . . .

Hol valál békesség, még nem régen is?

A napban is csak foltokat láttam én, a lilium hervadásában a kábitó halált . . . A

rózsának csak tövisét éreztem . . . A csillagokban az éjszakát láttam . . . A tavaszban éreztem a hervadást és szívem minden dobbanása azt sugta, a mit már annyiszor elsírtam.

Az öröm csalogány dalánál edesebb volt nekem a fájdalmak holló károgása és fájt nekem a — boldogság! . . .

Az, a mely *más* szívében lakozott! . . .

És a vigasztalan uton, mely a csüggedéshez vezet — nem világított előm más sugár, mint az örömköny, mit boldog gyermekségem éden korában ezer mécsü zöld karácsonyfa árnyékában repeső örömben ártatlanul elsírtam. . . Nem biztatott más hang, mint a bölcső altató dalához visszasíró emlékezet remegő eol hárfája.

És előttem járta esábitó tánczát szüntelen a legkaczerább lidércz, mely agyvelők és szívek vérével táplálkozik, — *dicsőség* a neve! . . .

Ne érintse ajkát senkinek az első csöpp: *kábitó* az! És ne kívánjon senki továbbra is inni belőle, — *kárhozat* az! . . .

De kinek mondtam volna el, mi bánt? — ha nem önmagamnak? Miben kerestem volna megnyugvást, ha nem abban, hogy nevet adtam a fájdalom gyermekének, mely lelkem verejtékében született. . .

Óh jól esett kisírnom magam a dalnak enyhét adó vigaszában, gondolván, meghallja *más* is. . .

S míg az egész világ boldog örömben, a szeretet meleg verőfényében sütkérezve áldotta a szent karácsony ünnepét, lelkem fekete gyásznap fátyolában vergődve — vergődött. . .

Áldott anyai kéz nem simogatta meg homlokomat; önzetlen barátságzó nem vigasztalt; az ifjuság boldog mámore szétfoszlott. . .

A békességet kerestem akkor is! . . .

Az örök békességet.

Nem ezt, nem ezt, — a *másikat*!

A hol sötét ciprus-lombok borulnak a győző-utakra, a hová a békesség aranybetűs ködözlöppokkal van oda szegezve, ott, abban a kertben, a falu végén. . .

Éppen hogy beakartam a kapun lépni, egy gyönyörű kis kéz fogta meg kezemet. Egy halkán sutogó szótól vert lábam gyökeret. . .

Ez a kis kezecske a tied!

Ez az édes szó a — tied!

Ezek tanítottak meg az örök békeségről másképpen gondolkodni.

Ezek hozták meg az én áldott karácsonyfámat, kis angyalok ajándékát, lelkem elröpült nyugalmát. . .

Azóta van örök békesség szívemben.

Érdemes volt elárulni érte, hogy ismét ne legyen árva! . . .

Es érdemes volna újra kezdeni érte az „*örök harczot*“ a poklokkal és rémeivel, hogy — újra kiszabaduljak onnan. . .

. . . Ide téved az esteli harangszó imárahívó hangja.

Imádkozom! . . .

Mit hoz? . . .

— Kéziratok. —

Nekünk, újságíróknak megvagyunk ama privilegiumunk, hogy bennünket — ha felmutatjuk igazolványunkat — a nagy közönség érdekében mindenhová bebocsátanak, a hová másokat is bebocsátanak, sőt hogy még oda is meghívják bennünket, a hová másokat nem.

Igy *egközzelebb* egy aranszegélyű meghívót *kapott* a szerkesztőség oda, ahol a Jé-

zuska ajándékait osztogatják. — Egymaga a Jézuska természetesen nem gondoskodhatik mindenkiről, a mi vidékünkön egyik megbízottja, egy fényes szakállu mennyei ur osztogatta az ajándékokat.

Az apró és nagyobb emberkének után, a községek s városok jöttek sorra. — Szóba került azután, hogy *Miskolcz* városának mi legyen a kriszkindlje. — A fényes szakállu bácsi oda szólt hozzám:

— No hát, kedves uram, valjon mit hozzon Miskolcznak a Jézuska?

— Kegyes menybeli uram, felelém én mély alázattal — talán méltóztatnék egy kissé nógatni *az artézi kutat*, hadd szökellne föl ott mielőbb a víz és hadd locsolná meg a lutheránus tornyot.

— Nem lehet, édes fiam, nem tehetem.

— Hát akkor talán kegyeskednék vagy *két-három milliócskát* szuggerálni a város kasszájába, volna ott arravaló hely bőven.

Az öreg ur erre is rázta a fejét. Nem lehet, nem lehet.

— Hát akkor kegyes uram, legalább méltóztatnék *még több belátást adni a bölcs magis:trátus fejébe*.

— Lehetetlent kívánsz, fiam, mindig lehetetlent!

Igy történt azután, hogy Miskolcz városának kriszkindli fejében meg kellett elégednie azzal az iluminációval, melyet előző éjszaka a kalácsütők akartak rendezni.

* * *

Többek között a „Szabadság“ is sorra került a kriszkindlit osztogató bácsi előtt.

— Na hát nektek, ha nem is kérdem, úgy is tudom mi kell — szólt jóságosan az öreg ur. — *Minél több szenzációs esemény*, s mennél több *himenhir*, ugy-e?

Szerényen hajtottam meg magam és távoztam, nem akarva jelen lenni, a mikor a mennyeiek a dolog felett döntenek.

A szenzációs események késnek még ugyan, de a hymennek erősen készülődnek.

* * *

Trohan bácsinál mostanában nincsen fontosabb személyiség Miskolczon, legalább a hölgyek előtt. A főispán, alispán, meg a polgármester szintén csak valamik, de manapság *Trohan* urral szemben nem is numerálnak, de csak — ismétlem — a *hölgyek* előtt.

Trohan ur ugyanis, — illő, hogy leálczázam ő fontosságát — *női szabó*. A halkönnü illuzion és selyem báli ruhák érdekes készítője, a ki nagyon is tudatában van annak, hogy mennyire becses személy ő most. Nincs az a szerelmes asszony, a ki annyi kedveskedő czimmal halmozza el imádóját, mint a mennyei hölgyeink *Trohan* urat megvesztegetni akarják.

„Édes, kedves, drága, aranyos, czukros stb. *Trohan* ur! Csak az én ruhám legyen a legszebb“ — mondják minden felé neki. Ő már ügyet sem vet a hizelgő megszólítá-

Barta Jenő
női divatáruházában
Miskolcz

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR

december 31-éig

Egy szövet-ruha bársony díszszel 1 forint 80 krajczártól.

Asztal-neműek. Vásznak.
Függönyök és ágyterítők.
Paplanok.

Finom ruhakelmék.
Flanel és barchendek.
Lyoni selymek, bársonyok

meglepő olcsó árakon.

sokra s mintha csak könyvből olvasná, úgy cizálja reá minden alkalommal:

— Csak legyen nyugodt, kisasszony, olyan ruhát még nem látták miskolczon, mint a milyen a kisasszonyé lesz.

De még ha csak a hizelgő megszólítások képeznék az ő privilegiumait. Oh nem. Trohan ur máskülönb is irigylendő kópé. Mert míg más közönséges halandó legfeljebb csak úgy madár-távlattól bámulhatja a karcse csipőt, a vállak teltségét stb. addig ő szabadon kotorázhat a karcu derekon, a szép vállakon, sőt — oh boldog ember — a galambkeblek felett is, úgy — ruhapróbáláskor. — Es még hozzá — az infámis ember — mind e nagy kitüntetésekért jól meg is fizetteti magát.

Mikor kész lesz a ruha s Trohan ur diadallal hozza, csaknem összecsókolják. Kivált ha jól áll, azaz hogy bocsánat, Trohan bácsi nagyon megtalálna haragudni a feltételes mód használatáért, mert az ő ruhái mindig sikerülnek.

Végezetül még a Trohan ur reputációja végett ki kell nyilatkoztatnom, hogy ez a kiss quiproquo egyáltalában nem akar reklám lenni, amire Trohan úrnak nincs is szüksége.

Máskülönb Trohan úr nem egy ember, hanem többen vannak ők, *női szabók*.

Ilyenkor ünnepek alatt az embereknek nincsen semmi dolguk és hogy még is tegyenek valamit, hát nyakrafőre kívánnak egymásnak „Boldog ünnepeket!” nemsokára pedig „Boldog új évet!”

A szerkesztőség ez obligát jó kívánságokon felül és tiszta szívből kíván *boldog ünnepeket* olvasó közönségünknek.

A kiadóhivatal saját jól felfogott érdekében még *boldogabb új évet* kíván!

UJDONSÁGOK.

— **A karácsonyi ünnepek alkalmából lapunk olvasó közönségének boldog és békés ünneplést kívánunk.**

— **Ünnep istenítiszteletek.** A miskolci ev. ref. egyházban az ünnepi istenítiszteletek sorrendje a következő: Az avasi templomban *Kun Bertalan* püspök, *Sólyom Gyula* és *Baksy István* segédlelkészek, a Kossuth-utcai templomban *Nagy Ignác* lelkész és *Cseh Pál* segédlelkész, a deszkateplomban *Tóth Dániel* esperes-lelkész és *Zarándy Bertalan* segédlelkész végzik az istenítiszteletet mind a két napon. Az Uri szentvacsorát mind a két napon délelőtt mind a három templomban kiszolgáltadják. — A mind szenti róm. kath. templomban reggel 8 órakor ünnepi mise, fél 10 órakor pedig abbatialis mise, melyen *Blazsejovszky Ferencz* apátplébános celebrál s ő tartja a szent beszédet. A minoritáknál *Bajay Amand* házfőnök végzi az istenítiszteletet.

— **Személyi hír.** *Csiky Lajos*, a Ferencz József-rend lovagja, debreczeni ref. jogakadémiai tanár, fogházi lelkész, az igazságügy miniszter megbízásából e napokban Miskolczon járt és megtekintette az új igazságügyi palotában elhelyezett fogházat. *Csiky* ugyanis a miniszter megbízásából az ország összes nagyobb fogházait megtekinti és tapasztalatairól jelentést tesz. A miskolci fogház megvizsgálása után *Bulyovszky Gusztáv* kir. ügyész előtt kijelentette, hogy az országban alig talált ily mintaszerűen berendezett fogházat. Csupán azt kifogásolta, hogy könyvtár nincs.

— **Hymen.** Dr. *Kovács József*, a helybeli ügyvédi kar jeles tagja, a „Miskolci Napló” felelős szerkesztője, f. hó 24-én eljegyezte *Koos Margit* urhölgyet, *Koos Soma* kereskedelmi tanácsos, a *Ferencz József* rend lovagja, — bankigazgató bájos leányát.

— **Honvédtiszti estély.** Sikerült elite mulatságot rendezett a miskolci 10. honvédszolgálat tisztkara szombaton este a Városházterem lévő étkező helyiségében, melynek tiszta jövedelmét a m. kir. honvédtisztek özvegyei és árváinak fölségélyezésére fordították. Az étkező helyiségei ez alkalommal kiváló csinnal voltak díszítve. A lépcsőházban egy alagut volt készítve fenyőgalyakból, mely a földszintről az emeletre vezetett. E díszítésen 80 villamos izzólámpát helyeztek el, mely vakító fényt árasztot szét. Kilenc órakor kezdődött a táncz, s még a hajnali órákban is húzta *Bogár Vincze* a talp alá valót. Az első négyest 40 pár tánczolta. Jelen voltak:

Asszonyok: Arnóthfalvy Istvánné, özv. Ambrózy Antalné, Bethlenfalvyné, Benárd Jenőné, Baczinszky Lászlóné, Dumbovits Emilné, Dusárdy Lajosné, Fáy Józsefné, Fülöp Arthurné, Gábor Áronné, Hósszafalussy Miklósné, özv. Horánszkykné szül. Máriaassy Ida, Kállay Sándorné, Kozma Elekné, Komáromy Gyuláné, Kedves Istvánné, Kobek Béláné, dr. Markó Lászlóné, Nemessányiné, Soltész N. Kálmánné, Schöpflin Ottoné, Szepessy Béláné, Schultheisz Emilné, dr. Szánthé Bertalané, Szilágyi Zoltánné, dr. Tarnay Gyuláné, Tahy Mártonné, özv. Vay Lajosné, Wolnhoffer Emilné.

Leányok: Arnóthfalvy Stefi, Ambrózy Ilona és Teréz, Fáy Olga, Hósszafalussy Sári, Kozma Edith, Kissházy Marcsa és Katinka, Kedves Ilonka, Kálfka Ibolyka, Péter Lili, Répászky Eta, Soltész N. Elza és Irma, Szepessy Margit, Wolnhoffer Córa,

— **A reformatus filléregylet karácsonyi ünnepe.** Szép és megható ünnepély színhelye volt mult vasárnap a helybeli filléregylet iskolája. Ekkor osztották ki a szegény gyermekek karácsonyi ajándékát, az ingyen ruhákat a lelkes és fáradhatlan elnöknő, nagyszógos özv. *Patay Gyuláné* urnő jelenlétében. Ott láttuk a helybeli reformatus nőegylet színejavát. Az ünnepély a növendékek énekével kezdődött, majd *Sólyom* segédlelkész költői szárnyalású imája után, megtörtént a ruhakiosztás, mire megint a gyermekek énekára következett és egyik növendék társai nevében megköszönte a jótétvők áldozatkészségét. Végül tiszt. *Tóth Dániel* lelkész úr meghatottan mondott köszönetet az elnöknőnek és a tagoknak a fáradhatlan buzgalomért. Ki kell emelnünk özvegy *Szücs Sámuelné* ő nagyságát, valamint a tanítónő, *Tana Karolin* urhölgy fáradhatatlanságát is. Nagy kár, hogy az intézet ódon helyisége, melynek termei az utca szintje alatt állanak nem alkamas ilyen szép ünnepély megtartására. A zsúfolásig megtelt teremben olyan elviselhetetlen hőség uralkodott, hogy igazán bámulatos, miszerint ez az előkelő közönség, több mint másfélóra hosszan át azt kibirta.

— **Halálozás.** Városunknak egyik mély tisztelettel környezett alakja: *Szathmáry* Király Barnabás december hó 22-ik napján kilehelte nemes lelkét. Hogy ki volt *Szathmáry* Király Barnabás, azt a mai emberek közül nagyon kevesen tudják. A ki a 82 év sulyja alatt megtört aggastyánt látta, nem gondolta, hogy a magyar szabadságharc egyik legszebb, legdallásabb tisztje, a nemzetörség legvittebb parancsnoka volt. Hosszu pályájának utolsó éveit városunkban élte le, a hol általános tisztelet és szeretet környezte. Nemes egyszerűség, tántorithatlan becsületesség és igazi hazafüi érzelem voltak az ő jellemének vonásai. Most már elment ő is közülünk, ő, a régi nemes és előkelő világnak tipikus alakja. Temetése tegnap délután általános és mély részvét mellett ment vegbe. Elhunytáról a mélyen megsomorodott család a következő gyászjelentést adta ki:

Szathmáry Király Albert m. kir. testőr, cs. és k. százados a saját és neje sz. *Hügel* Ida és gyermekeik: *Ilona*, *Margit*, *Frida*, *Jolán*, *Ida*, *Frigyes*, valamint *Izbégyi Villám* Arnold ny. m. k. honvéd ezredes és neje sz. *Ferdinánd* Berta, gyermekeik *Izbégyi Villám* János cs. és k. huszár főhadnagy, neje sz. *Báró Györffy* Katinka és *Izbégyi Villám* Margit, ugy-szintén a rokonság nevében is, mélyen szomorodott szívvel jelenti szeretett, felejtethetlen atyjának, apósának, nagyatyjuknak, nevelő atyjának, szépatyjának és rokonnak *Szathmáry* Király Barnabásnak f. évi december hó 22. napján éjjeli fél 12 órakor, életének 82-ik évében, végelgyengülés következtében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 24-én d. u. fél 3 órakor fognak a *Széchenyi-utca* 18. sz. (Vánca-ház) házból, a r. k. *Szent-Anna* temetőben az ev. ref. egyház szertartása szerint elhelyeztetni. Miskolcz, 1901. december 23-án. Nyugodjanak békén a drága halott hamvai! Emléke áldott marad közöttünk!

— **Az új pályaudvar.** A tiszavidéki pályaudvaron épült új indóházat minden ünnepélyes ceremónia nélkül tegnap adták át a forgalomnak. Még az 1899 év őszén fogtak az építési munkálatokhoz, s csak most fejezték be. A tulajdonképeni átadásnak már f. hó 15-én kellett volna megtörténni, azonban a villanyvilágítás bevezetése nehézségekbe ütközött. Az 1859. évben épített régi indóházat teljesen lebontották, s ma már egy díszes, modern indóház áll a helyén. Az épület hossza 153 méter. A beépített terület 2300 m. Az érkezési oldalon levő fedett perron 800 m. területű. Az indóház goth és román stílusban épült. Az ut felőli oldalon, a középrészen, a főbejáratnál két torony emelkedik és a homlozaton a következő felírás olvasható: „1859—1901”, a közepén pedig kis arany betűkkel „Magyar Királyi Államvasutak”. Az előcsarnokból jobbra-balra széles nyílt folyosók vezetnek az egyes helyiségekbe. Nevezetesen jobbról a III. oszt. balról az I. és II. oszt. váró és étterembe. Minden osztálynak külön váróterme is van. Az I. osztályu váróterem butorzata vörös, a II. osztályué zöld és a III. osztályué sárga színű. Az előcsarnok emelet magassága és menyezete középkori motívumokkal van díszítve. Itt két személy és egy podgyászpénztár van. Az előcsarnokból nem lehet a pályatestre menni, hanem a várótermeken keresztül. Az érkező utasok kijárata akként van beosztva, hogy az egyenesen a villamos vasut megállóhelyéhez vezet. Az új indóház építését *Pfaff Ferencz* máv. felügyelő tervei szerint az ő miskolci osztálymérnökség felügyelete mellett *Léhne Henrik* és *Godnauz Károly* budapesti építész-vállalkozók végezték *Keleti Béla* és *Veszeloyszky Béla* művezetők vezetése alatt. Az ő-miskolci osztálymérnökség részéről *Rév Ödön* osztálymérnök, *Siess Győző* főmérnök, *Auer Lajos* mérnök és *Szotyori Nagy Zoltán* állomásfőnök intézték az építkezést. A villanyvilágítási berendezést a miskolci villamos r.-társaság szolgáltatta *Hesz Alajos* mérnök tervei alapján. A világító testek csak ideiglenesen vannak alkalmazva, mert azokat díszes új csillárok fogják pótolni. Az asztalos munkát *Szöke Pál* műasztalos cég, a mázólo munkát *Spiegel Ferdinánd*, a lakatos munkát *Róth Géza*, a bádigos munkát *Singer* helybeli iparosok mintaszerű kivitelben szolgáltatták. A festőmunkát *Pautner N.* budapesti festő vezette.

— **Nagy karácsonyi vásár** *Trillhaas Gyula* cukrászdájában. Teljes karácsonyfa dísz, — dobozonként — 2, 3, 4 korona s feljebb. Vidéki megrendelések a legpontosabbán teljesítetnek. Kitudó minőségű pozsonyi diós- és mákos patkóra rendelések már elfogadtatnak. *Kugler* sütemény és bonbon. *Bonboniérok*.

x **Gyermekek fürösztéséhez** és mosdatásához legjobb a *Szabó Béla*-féle szin és illat nélküli **gyermek szappan**, a mi legfinomabb oliva és palma olajjal készül, ennél fogva az

érzékeny gyermekbőrre igen szeliden hat, azt puhítja és kipállás ellen óvja. Ezen kiváló tulajdonságánál fogva felnőttek s különösen érzékeny bőriük is nagy sikerrel használják rendszeres mosdó szappan gyanánt. Ez, a ma már országsherte s a fővárosban is igen elterjedt s kedvelt szappan, melynek darabja 25 kr., 3 drb. 70 kr. Kapható Miskolczon Szabó Béla főutcai gyógyáru és illatszer-üzletében és a következő czégeknel:

Mahr Károly, Juhász József, Weidlich Pál, Nagy Miklós, ifj. Klein testvérek, Garai József, Berzy László, Pádits Sándor üzletében.

x **Tartalékos tiszt és tiszthelyettesi egyenruhák és felszerelések legfinomabb kivitelben jutányos árban készítenek, ugyszintén a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt egyenruhák átalakíttatnak. Kokály Tamás és fia ezred-szabók Széchenyi-utca 60. (Rosenberg Gyula szőnyegáruháza mellett.)**

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek

MISKOLCZ, Városháztér 20. sz.

Elsőrendű munka. Mérsékelt árak.

Foto-Emailok is készülnek.

Színház, művészet.

Szulamit.

(—f—) A szombat esti Szulamit előadása iránt nagy érdeklődés mutatkozott, s közönség csaknem szüntelenig megtöltötte a színházat.

A tavaly és két év előtt színrekerült Szulamit modern felfogás szerint készült, míg a szombat este előadott Szulamit, az eredeti zsidó történetnek hű képe. A kettő között lényeges különbség az, hogy ebben Szulamitot Absolon elveszi, míg amabban Szulamit meghal. A költői igazságszolgáltatásnak ez utóbbi felel meg, s így ez mint irodalmi mű, becsebb. Igaz ugyan, a történet is azt mondja, hogy Absolon visszatért Szulamitához, de ez színpadra hozva a mai modern korban nem tesz hatást. A nyelvezete is sokkal könnyebb a másik fordításnak. Maga azon körülmény, hogy a mostan előadott Szulamit hét képben van megírva, már sokat levon a hatásból, mert a folytonos függöny legördülés akadályozza a gyors előadást, s fárasztja a közönséget. Egyébként szívesen fogadták az ugyszólván új dolog számba menő darabot.

Az előadás általában sikerült. *Feledy Boriska* a czimszerepben excellált. Alig tudtuk kezdetben elképzelni az örökké fürgé, bájos szubrettet a szomorú Szulamit szerepében, de később várakozáson felül kiváló drámai énekesnőnek bizonyult, s játékát a közönség szünni nem akaró tapssal jutalmazta. Egyes jeleneteit igazi drámai erővel és meglepő művésziességgel játszotta, az örülési jelenete kitünő volt. Gyönyörűen énekelt, főleg *Keménynyel* való kettőse tetszett. Szép virágcsokrokot kapott. — *Szelestey Elza* Abigael szerepét felejtette. Első jelenésében nem a főpap leányát mutatta be, hanem egy tánczó bacháns nőt, a ki bájaival ragadja el a nézőt, azt a jelenését pedig, a melyben megtudja, hogy második gyermekét is elvesztette, teljesen tönkre tette. — Jó volt *Kemény*, mint Absolon, szépen énekelt. *Cseréy Irma*, *Jónás Margit* és *Erdey Boriska* kisebb szerepeikben jók voltak s különösen utóbbi tűnt ki közülök, kinek igen kellemes, szép hangja van. A három kérőt *Hetényi*, *Cseőregh* és *Bogyó* ugyesen játszották, nemkülömben *Radó* is az öreget és *Csillagh* a főpapot.

Karácsony.

Vasárnap este premier volt. Dickens kiváló angol író „Karácsonyi ének” cz. elbeszélése után írta „Karácsony” drámai látványosság került színre.

Egy megrögzött, dús gazdag zsugori embert mutat be szerző e darabjában. Skrus Ádám gazdag tőkepezés zsugoriságánál fogva mindenkihez szigorú és könyörtelen. Elérkezik karácsony szent estéje és baba érve irodájában találja irnokát és ennek feleségét, a ki előleget jött kérni férje fizetésére, de Skrus gorombán elutasítja. Majd elhalt üzlettársának, Marleynak leánya jön hozzá, hogy beteges anyja számára egy kis kölcsönt kérjen, a mit azonban ő sem kap meg. Azután az unokaöccse jön, hogy egy szegény asszonynak halasztást kérjen, de úgy őt, mint a kerületi előljárót, a ki a szegények karácsonyfájára jött kéregetni, durván elutasítja. Orvosa hust rendel neki, de ő csak herbateát iszik karácsony szent estéjén. Három betlehemes fiu jön később karácsonyt köszönteni, de ezeket is elzavarja. Magára maradvá elalszik és megjelenik előtte volt üzlettársa, Marley, a ki felkölti lelkében a mardosó önvádat, s megakarja javítani. Felidézi karácsony szellemét, a ki Skrusot magával viszi e szavakkal: Kövess, láss és járj! Ez az első felvonás.

A második, harmadik és negyedikben a szellem elvezeti és megmutatja neki eddigi életének sivár lefolyását gyermekkorától kezdve a sirig, hogy belássa életének értelmetlen és haszontalan voltát.

Az ötödik felvonásban másnap, karácsony első napján megjavulva ébred fel. A szeretet melege felolvasztja az ő fagyos szívet is és elhatározza, hogy a jó utra tér. Így is tett. Jót tesz mindenkivel, s mindenkinek boldog karácsonyt kívánva, irnokánál tölti a szent karácsony ünnepét.

Ez a „Karácsony” meséje. Igen szépen van megírva, s bizonyára épen olyan alkalmi darabja lesz karácsonynak, mint volt sokáig „A molnár és gyermeke” halottak napján.

Rajz Odön az öreg Skrus szerepében oly kiváló alakítást nyújtott, a melyért méltán megérdemli a dicséretet. Meglátszott játékán, hogy tanulmányozta szerepét, s gondot fordított arra. Nagy szerepe csak neki van, a többiek mind kisebb szerepek, a melyekben mindannyian, *Holéczy Ilona*, *Szarvassy Ilona*, *Várady Jolán*, *Follinuszné*, *Jónás Margit*, *Latabárné*, *Kemény*, *Virágh*, *Hetényi*, *Radó*, *Fábián*, *Cseőregh*, *Zsoltoványi* stb. hozzájárultak az est sikeréhez.

Meg kell még dicséernünk ugyesen lejtett tánczúrt *Prezel* nővéreket, kik a közönség felhangzó tapsaira megismételték a szép tánczot.

Az előadást alig fél ház nézte végig.

CSARNOK.

Remekirók Képes Könyvtára.

A miről száz év előtt a magyar szellemi újjászületés megindító ábrándoztak, amit *Kazinczy* nagy nyelv- és irodalomújító harcában, mint a művelődés legerősebb fegyverét és fokmérőjét dicsőített: az emberi szellem remekalkotásainak gyűjteménye ime megvalósult. Megindult a Remekirók Képes Könyvtára, a magyar és a külföldi literatura mesterműveinek díszes köntösű, illusztrált kiadása: megindult egyszerre hét kötettel, a mely tartalmával és külső formájával egyszerre megragad, mindeneknek tetsző-ízeltöt alkot a nagy vállalkozásból. Két kötet *Petőfi*, két kötet *Kisfálud* *Sándor*, egy-egy kötet *Shakspere*, *Moliere* és *Tóth Kálmán*; ezek bemutatói a hatalmas vállalatnak, mely meg akarja adni a magyarságnak a magyar és az idegen nemzetek nagy szellemének műveit: a magyar műveltség bibliáját.

Irodalmunknak, szellemi életünknek régi nagy szükséglete ölt testet ezzel a vállalkozással. A művelt magyarság számára a világirodalom sok remeke bizonyos mértékben rejtett szellemi kincs. Mert bár ismerik hírből, ismerik igen sokan szemelvényekből,

vagy az egésznek olvasásából is, de nem ismerik olyan bensően, nem értik meg annyira minden részletében, ahogyan csak a nyelv intim ismerete s elsősorban az anyanyelv közvetíti a nagy szellemnek minden titkait. A magyar klasszikusok mellett tehát elengedhetetlen a magyar műveltség tárában a legnagyobb idegen szellemek termékeinek méltó magyar kiadása is, azoké, akik túlnőttek a maguk országának, a maguk nyelvek határain s egész világnak váltak szellemi utmutatójává, gyönyörűségévé.

Kiadó eddig még csak kísérletképpen sem nyult hozzá egy ilyen vállalkozáshoz. Még a pusztán magyar remekiróknak egyöntetű kiadásával sem próbálkoztak meg, nem hogy lett volna bátorságuk a magyar irodalmi kultúra érdekében nagyobbat is tenni s a magyar remek kiadását a külföldi szellemóriások műveinek kiadásával párosítani. Épp ezért a *L. mpel-Wodiáner* czég vállalkozása: jelentős tett, melyet egész jelentőségében az irodalomtörténet fog méltatni.

Mert mit cselekedett a vállalat megindításával ez a kiadóczég: először adja egységes ritka díszű kötetek alakjában a remekirók műveinek impozáns gyűjteményét magyar nyelven, nagy művészek képeivel és a klasszikusok képmásával. Ezen a nagy jelentőségű eseményen kívül vajjon nem nagy dolog-e, hogy a Remekirók Képes Könyvtára alkalmat ad a magyar irodalom esztétikusainak új munkák, új tanulmányok és kommentárok megírására, amiből a magyar irodalomtörténeti és kritikai irodalomnak támad nagy, talán korszakalkotó gyarapodása. És alkalmat ad a legjelesebb magyar műfordítóknak, hogy tehetségüknek erejét új munkálkodással fejtsék ki irodalmunk gazdagítására?

Valóban alig lehetne így előre számot adni róla, határozottan megértékelti azt a hatást, amelylyel egy *Alexander Bernátnak*, *Beöthy Zsoltnak*, *Bánóczy Józsefnek*, *Rákosi Jenőnek*, *Palágyi Menyhértnek*, *Riedl Frigyesnek*, *Juniusnak*, (*Zilahi Kiss Béla*) stb. új, az eddigieknel is mélyebbre hatoló fejtegetései lesznek egész irodalmunkra és szellemi életünk fejlődésére. Mert a magyar esztétika és irodalomtörténet e leghíresebb művelői s velük más kiválóságok, mint *Ábrányi Emil*, *Ambrus Zoltán*, *Angyal Dávid*, *Balassa József*, *Dóczi Lajos*, *Endrődi Sándor*, *Ferenczi Zoltán*, *Haraszi Gyula*, *Hegedűs István*, *Hevesi Sándor*, *Kossuth Ferencz*, *Négyessy László*, *Szász Karoly*, *Váczy János* és *Várad Antal*, irodalmunknak csupa kitünősége, fogják bevezető tanulmányokkal és szövegmagyarázattal kísélni a Remekirók Képes Könyvtárának egyes kötetét, hogy ezzel is közelebb hozzák a nagy szellemek alkotásait a művelt magyar közönség lelkéhez, megadván neki a teljes megértés lehetőségét és gyönyörűségét.

Hogy pedig mindez milyen nagy fokán lesz az irodalmi értéknek, arra legbiztosabb a vállalkozás szerkesztőjének, dr. *Radó Antalnak* neve, a ki mint poéta és műfordító, mint irodalmi essayista és mint szerkesztő, már eddig is országosan elismert nagy érdemeket szerzett irodalmunkban; ennek a könyvtárnak tervezetével, a kiváló munkatársak egész seregének összetöborzásával pedig a maga nagy képességének legnagyobb próbáját adta.

Ilyen nagy és díszes gárdával indult meg a Remekirók Képes Könyvtára és gyönyörű eredeti díszes kötésű kötetekben a magyar és a világirodalom legcsodálatosabb alkotásait logja szétvinni az országba minden művelt magyar ember okulására és gyönyörűségére.

Milyen felemelő gondolat, hogy a magyar család otthonában együtt lesz a legnagyobb magyar írók mellett a legnagyobb külföldi szellemek minden híres munkája. Ott lesz *Petőfi* mellett *Byron* és *Heine*, *Berzsenyi*

mellett Musset és Leopardi, Madách mellett Goethe és Schiller, Katona mellett Shakspeare, Molière és a görög tragikusok, Vörösmarty mellett Homeros, Vigilius, Firduszi és a Niebelungének, ott lesz továbbá, amire semmiféle külföldi hasonló vállalatban példa nincsen, az új Magyarország három megalkotója, gróf Széchenyi István, Kossuth Lajos és Deák Ferencz s ezeken kívül sok más, akiket e helyütt mind felsorolni hosszadalmas volna.

A Lampel-Wodianer cég azonban ilyen jelentős kulturális feladattal szemben még nagyobbra is szánta magát. Mig másutt, Németországban és Angliában, a nagy klasszikus kiadások hazájában évtizedek teltek el, míg a remekírók illusztrált kiadására vállalkozó kiadó akadt, addig ez a cég mindjárt a remekírók ez első magyar kiadását a rajzoló fantázia mesterműveivel díszítette, hogy e tekintetben is teljes legyen a legnagyobb szellemi kincseknek ez a tára.

És valóban a mesterműveket kísérő illusztrációk megkétszerezik a remekírók könyvtárának értékét. Mert az illusztráció segítségével jön a fantáziának s a művész lelkének látásával megmutatja nekünk azt, aminek elképzelésébe fantáziánk belefáradna. Oázis az illusztráció, a melyen elménk, lelkünk új gyönyörűséget kap a nagy szellemek élvezése közben és új erőt alkotásaik teljes megértésére. Melyikünk, a legműveltebb, a legerősebb képzelőtehetségű ember is tudná úgy elképzelni például a Madách „Ember tragédia“-jának világraszóló jeleneit, ahogy azokat a rajzón legnagyobb mestere, Zichy Mihály megrajzolta kartonjain, a melyeknek remek reprodukciói fogják díszíteni a Remekírók Képes Könyvtárának Madách-kiadását, vagy melyikünk tudna csak képzeletben is versenyezni azokkal a mesteri képekkel, a melyekkel egy Bihari Sándor, Garay Ákos, Gergely Imre, Hegedüs László, Réthi Lajos, Neogrady Antal, Telegdy László, Tull Ödön stb. fogják díszíteni, magyarítani és szemléltetni a Remekírók Képes Könyvtárában megjelenő összes klasszikus műveket?

Sokat lehetne még elmondani annak a nagy vállalkozásnak jelentőségéről és kulturális hatásáról. De az eddig elmondottak eléggé mutatják nagy horderejét s azt, hogy minden más, még külföldi vállalatot is túl fog szárnyalni. A magyarokat együtt adja a külföld klasszikusaival; nagy esztétikusok utmutató tanulmányával; elsőrangú mesterek illusztrációval s mindezt párját ritkító díszes köntösben: a nagy írók domborművű medaillon képével díszített kötésben: ez valóban a magyar műveltség bibliája, a művelt magyar család szellemi oltára, a mely a legnemesebb gyönyörűséget, a nagy szellemek alkotásainak és gondolatainak élvezését, megértését fogja megtalálni.

Ezt igéri a már megjelent hét kötet s ezt a további kötetek tervezete, aminél szebb, becsesebb ünnepi ajándékot a magyar irodalmi kultúra hosszú évtizedek óta nem kapott. Az ilyen vállalkozásért az elismerés és a hála el nem maradhat, kivált mikor a kiadó cég nagy áldozatkészségét, melylyel a vállalkozást létrehozta, azzal tetézi, hogy e 250 korona árukönyvtár megszerzésére a legmértányosabb feltételekkel nyújt módon Ez áldozatkészség révén havi 3 korona részletfizetésért minden, még a legegyszerűbb polgári család is megszerezheti magának az otthonnak ezt a szellemi kincsesládát.

Nyílt-tér.

Nyilatkozat.

A „Szabadság“ f. évi december hó 21-én megjelent 103. számában a „Kereskedők és Kereskedő Ifjak Egylete“ által közzétett nyílttéri közleményből kifolyólag az ipartestületi elnök ur utján „Több iparos Ifjusági egyleti tag“ aláírással kibocsátott „Nyílt

levél“ szerzői vették fent említett egylet estélyén f. hó 14-én történt incidensre vonatkozó válasz-átiratot, a mely átíratnak egyik passusa tisztán a mellett bizonyít, hogy a megsértett iparos ifjusági egyleti tagnak a tisztessége a sérelem elkövetői részéről legkevésbé sem lett kétségbe vonva, ennélfogva alulírott egyleti elnökség és a „Több iparos ifjusági Egyleti tag“ aláírással ellátott nyílt levél szerzői a fent említett egylet válasz-átírata alapján egyértelműleg azon megállapodásra jutottunk, hogy a Kereskedők és Kereskedő ifjak egylete műkedvelői előadásából kifolyó incidens az Iparos Ifjusági egylet és ennek egyik megsértett tagja iránt felmerült surlódást a fent nevezett egylet átírata alapján a béke érdekében kiegyenlítettnek és tisztázottnak tekintjük, mit ez uton hozunk a nagy közönség tájékozása végett tudomásra.

Miskolcson, december hó 22-én.

A miskolczi „Iparos ifjusági olvasó és közművelődési Egylet“ Elnöksége és Több Iparos ifj. egyleti tag.

11650. sz.
tkv. 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vadnay Józsefné végrehajthatónak Kis János és Lajos végrehajtást szenvedett elleni 3200 korona követelés és járuléka iránti ügyében az árverést a miskolczi kir. törvényszék területén levő, a sajtó-szentpéteri 1260. sz. tjkvben A + 1. 15. hrsz. a. foglalt 309. sz. zselléház, udvar és kertre, a végrehajtási törvény 156. §-ának alkalmazásával, 2320 kor, ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fenti megjelölt ingatlan az 1902. évi január hó 4-ik napjának d. e. 9 órájkor Sajtó-Szentpéter község házánál megtartandó a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát a kiküldött kérelemhez letenni.

Kelt Miskolcson, 1901. október hó 19-én.
A kir. tvszék mint tkvi hatóság.

Hudák Andor kir. tvszéki bíró h.
Füsty, kir. albiró.

Makulatura papir kapható a kiadóhivatalban kilogrammonként 16 fillérért.

Elismert legjobb mosószer.

LESSIVE PHÉNIX

J. Picot szabadalma, Páris.

55 éremmel kitüntetve.

Fehérnemű mosásra

egymagában

szappan nélkül,

szóda, hamu és
chlór nélkül!

Lessive Phénix

nindent legjobb
ban mos!

!! Kezesség!!

Miskolczi képviselő: Illés Dávid ur.

Lessive Phénix

kapható Magyarországon minden fűszerkereskedésben és drogistájánál. — Csomagokban fenti rajz szerint árusítatik.

Gyár: Osztrák-Magyar Monarchia részére: Vác.

Gyárak:

Páris,

Bordeaux,

Montreal

(Canada),

Chatelineau

(Belgium),

Szt.-Pétervár,

Köln-Ehrenfeld,

Vác.

Chlór és kén
nélkül!

Ujdonság! Értésítés. Ujdonság!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Arany János-utca 8. szám alatt**

bükkfaszén-üzletet nyitottam

Elsőrendű **bükkfaszén** csomagolva kisebb mennyiségben, valamint métermázsanként is kapható házhoz szállítva. A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel **RÓTH JAKAB.**

Remekírók - Képes Könyvtára

KIADJA A LAMPEL R.-FÉLE (WODIANER F. és FIAI) cs. és kir. udvari könyvkereskedés BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 21.

Az első gyűjtemény a magyar könyvpiacra, amely egyöntetű díszes könyvtári kiadásban felöleli úgy a magyar remekírók, valamint a világirodalom klasszikusainak színét javát.

Minden kötetet a szerző arcképe és kiváló magyar és külföldi művészek illusztrációi díszítik. A remekművek teljes megértését életrajzi bevezetések, jegyzetek és magyarázatok segítik elő.

A BEVEZETÉSEK SZERZŐI:

Ábrányi Emil
Alexander B.
Ambrus Zoltán
Angyal Dávid
Bánóczy József
Balassa József
Beöthy Zoltán
Dóczi Lajos
Endrődi Sándor
Ferenczi Zoltán
Haraszt Gyula
Hegedüs István
Hevesi Sándor

Junius (Z. Kiss B.)
Kossuth Ferencz
Négyessy László
Palágyi Menyhért
Radó Antal
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Szász Károly
Váczy János
Váradi Antal

hikhez még sok díszes
név fog csatlakozni.

A magyar és a világirodalom kincsesháza.

SZERKESZTI:

RADÓ ANTAL

Az egyes kötetek mind egyforma alakban, szép és tiszta nyomással egyöntetű, tiszteres színnyomatu díszes be-kötési táblában jelennek meg, rajta az illető író arany-domborművü arcz-képével.

A könyvszekrénynek, a legékesebb szalonban és az egyszerű polgári otthonban egyaránt, e gyűjtemény nemcsak tartalmánál, hanem külsejénél fogva is feltűnő ékessége lesz.

A magyar remekírókat illusztrálják:

Bihari Sándor | Neogrády Antal
Garay Ákos | Réthi Lajos
Gergely Imre | Telegdy László
Hegedüs László | Tull Ödön
Zichy Mihály és mások.

A külföldi remekírókat kiváló külföldi illusztrátorok képei ékesítik.

A gyűjtemény 50 kötet.

Megjelent már
a következő
hét kötet:

- I-II. **Petőfi összes költeményei.** Bevezette Ferenczi Zoltán.
III-IV. **Kisfaludy Sándor összes költeményei.** Bevezette Junius.
V. **Shakspeare remekei I.** Bevezette Alexander Bernát.
VI. **Molière remekei I.** Bevezette Haraszt Gyula.
VII. **Tóth Kálmán válog. költeményei.** Bevezette Endrődi S.

RÖVID IDŐKÖZÖKBEN KÖVETKEZNEK:

(A kiadócég fentartja az esetleges változtatás jogát.)

VIII. **Berzsenyi Dániel:** Munkái.
IX. **Schiller Frigyes:** Költeményei. Ford. Dóczi Lajos.
X. **Maddach Imre:** Az ember tragédiája és egyéb munkái.
XI. **Kossuth Lajos:** Válogatott Munkái. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
XII. **Homeros:** Iliásza. Ford. Kemenes (Kempf) József.
XIII. **Tóth Ede:** Válogatott Munkái.
XIV. **Shakspeare:** Remekei. II.
XV-XVI. **Kisfaludy Károly:** Válogatott Munkái.
XVII. **Reviczky Gyula:** Munkái.
XVIII. **Heine:** A Dalok Könyve. Ford. Endrődi Sándor.
— **Tegnér:** A Frithjof-monda.
XIX-XX. **Széchényi István:** Hitel. Világ.

XXI. **Kasinczy Ferencz:** Válogatott Munkái.
XXII. **Goethe:** Válogatott Költeményei. Ford. Dóczi Lajos.
XXIII. **Kölcey Ferencz:** Válogatott Munkái.
XXIV. **Molière:** Remekei. II.
XXV. **Zrínyi Miklós:** Munkái.
XXVI. **A Régi Magyar Költészet.** (XVI. és XVII. század.) Balassa Bálint. — Tinódi Sebestyén. — A Kurucz Költészet — Gvöngyösi István.
XXVII. **A Régi Magyar Költészet.** (XVII. század és XIX. század eleje.) Faludi Ferencz. — Virág Benedek — Gvadányi József.
XXVIII. **A Nibelung Ének.** Ford. Szász Károly

XXXIX. **Garay János:** Válogatott Munkái.
XXX. **Pázmány Péter:** Válogatott Munkái.
XXXI. **Shakspeare:** Remekei. III.
XXXII. **Firdüsi:** A Sahnáméból. Ford. Radó Antal.
XXXIII-XXXV. **Vörösmarty Mihály:** Munkái.
XXXVI-XXXVII. **Byron:** Don Juan Ford. Ábrányi Emil
XXXVIII. **Homeros:** Az Odyssea. Ford. Kemenes (Kempf) József.
XXXIX. **Csokonai:** Válogatott Munkái.
XL. **Leopardi:** Összes Költeményei. Ford. Radó Antal.
— **Musset:** Válogatott Költeményei. Ford. Radó Antal.
XLI. **Goethe:** Fausti. Ford. Dóczi Lajos.

XLII. **Mikes Kelemen:** Törökország levelei.
XLIII. **Shakspeare:** Remekei. IV.
XLIV. **Aischylos, Sophocles, Euripides:** Válogatott Munkái. Ford. Váradi Antal, Zilahy Károly, Kemenes (Kempf) József és Radó Antal.
XLV. **Deák Ferencz** munkáiból.
XLVI. **Katona József:** Válog. Munkái.
XLVII. **Virgilius:** Aeneis. Ford. Baróti Szabó Dávid. A fordítást javította Radó Antal.
XLVIII-XLIX. **A Magyar Népköltészet Kincsesháza.**
L. **Bajza József:** Válog. Művei
* A csillaggal jelzett írók abban az immár közeli időpontban fognak megjelenni, a mikor a törvény szerint közkincsessé válnak.

A Remekírók Képes Könyvtára a következő kiadásokban kerül forgalomba:

Az 50 kötet ára füzve 200 korona.

Az 50 kötet ára vászon díszkötésben, többszörös színnyomtatban, az írók dombornyomása arcképével 250 korona.

Az 50 kötet ára amatőr félbőr-kötésben 500 korona.

Ugy a füzött, mint a kötött kiadás 3 koronás, az amatőrkiadás 10 koronás havi részletek mellett kapható. Az első részlet lefizetése után a gyűjteményből a folyó 1901. év végeig a már megjelent első hét kötet szállítatik. Az első hét kötet tehát **már ez évben birtokában lesz a megrendelőnek.** A sorozat többi kötetei sorrendben szállítanak a pontosan betartott havi részletekkel szemben, évente legalább **hat kötet.**

A megrendelési feltételekből kiténik, hogy a kiadócég valóban azt tartotta első sorban szem előtt, hogy e nagyszabású gyűjtemény, a magyar és a világirodalom kincsesháza, a legszerényebb viszonyok között élők otthonát is ékesíthesse. **Napi 10 fillér megtakarítással** oly kincset szerezhet bárki magának, a mely értékét változatlanul megőrzi nemzedékeken keresztül, s apáról fiúra közvetíti a világ szellemóriásainak páratlan hagyatékát.

Sziveskedjék e rendelőjegyet bármely könyvkereskedés címére kitölteni és a könyvkereskedésnek megküldeni.

MEGRENDELŐ-JEGY

könyvkereskedő urnak

Ezennel megrendelem a Remekírók Képes Könyvtára I. sorozatát 50 köt. Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) kiadás. Ara remek díszkötésben 250 kor. Évente 6 kötet jelenik meg.

A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Önnek fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek be nem tartása esetében a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartandók; a lejárt s le nem fizetett részleteket Önnek jogában áll portóköltés hozzászámítása mellett postai megbízással beszélni, melynek be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a rendelés vételára esedékessé válik. A megrendelés vissza nem vonható.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem és ezek alapján ezennel megrendelem a fentnevezett munkát 250 kor. vételárért, fizetendő 3 koronás havi részletekben és kérem az első hét kötet megküldését. Az első részlet utánveendő.

Külön kikötés: .....

Lakhely és kelet: .....

Név: .....

Állás: .....

Tessék olvashatóan aláírni.

Az illetéki díjjegezzék 30. tételle értelmében bélyegmentes.

Eladó ház és telek.
Szirma-utca 12. sz. alatt levő
sarok-ház
portával együtt
eladó.
Értekezhetni bent a tulajdonosnál.

Karácsony ajándéknak alkalmas:

levélpapírok, diszes dobozok,
levelező-lap albumok,
emlékkönyvek, stb.

Ifjúsági iratok, képes könyvek, mese-
könyvek, disz-művek, ima-könyvek
olcsó árakon.

Nagy választék
karácsonyi és újévi levelezőlapokban.
GEDEON ANDRÁS
könyv és papírkereskedésben Miskolcz.

Varga Mihály

utóda

GIRET BÉLA

Miskolcz,

Rákóczy-utca 3. sz.

gőz-, mű-, selyem-festő és művegyi tisztító intézete.

Gyűjtő telepek:

Tokaj, Zemplénmegye: **Frenkel Mayer**
ur felügyelete alatt.

Tisza-Lucz, Feuerstein ár felügyelete
alatt.

Salgó-Tarján, Nógrádmegye: **Klein Jó-**
nás ur felügyelete alatt.

Rima-Szombat, a czég felügyelete alatt,
Szerencs, Klein J. ur felügyelete alatt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **özv. Varga Mihályné** urnától átvett műhelyemet megnagyobbítottam s azt gőzerőre rendeztem be.

Intézetemben oly nagy gyorsasággal dolgozhatom, hogy az azelőtti árakat majdnem fél-
árban vagyok képes előállítani. Intézetemet elsősorú **szakmunkásokkal** láttam el, úgy, hogy
üzletemben vegyileg tisztított ruhaneműek bármely világváros hasonló üzletéből kikerült mun-
kával kiállják a versenyt.

Üzletemben tisztítanak: női, bálai toalették, színházi jelmezek, valamint uri, női és gyer-
mek-ruhák, katonai egyenruhák, papi öltönyök, kézi munkák, selymek, bársonyok és szövetek,
esipke függönyök, butor-szövetek, keztük, napernyők és itt elő nem sorolt tárgyak.

Ruhaneműek úgy kerülnek ki vegyi tisztító üzletemből, hogy a legváltozatosabb szem sem
találhat különbséget az általam tisztított és festett ruhák között. A ruhák **vegyileg és gőzzel**
lesznek tisztítva, a festett kelmék szintén egészben, csak a disz fejtődik le. Gyászruhák azonnal
munkába vétetnek. kívánatra 2 óra alatt elkészülnek. A tisztítás, vasalás és pecsétkivétel végett
átadott ruhák azonnal munkába vétetnek és pontosan elkészülnek. Vidéki megrendelések gyors-
an és pontosan elkészülnek.

Festés.

Egy öltő női ruha ...	1- frt.-tól	1-50 frt.-ig
" " selyemruha	1-50	2- "
" " férfi ruha	1-50	2- "
" " festés	-60	1- "
" " függönyfestés	50, 60, 70	kr. "

Árjegyzék.

Egy fejre való kendő	15 kr.-tól	20 krajczárig
" " selyem	25 kr.-tól	30 kr.-ig
" nadrág	60 frt.-tól	1- frt.-ig
" férfi kabát	1-	150 "
" felöltő	1-	2- "

kelmék méterenként 6 kr.-tól 25 krajczárig és az itt fel nem sorolt kelmék a leg-
jutányosabb ár mellett készíttetnek.

Gőz és vegyi tisztítás.

Egy öltő férfi ruha	-60 frt.-tól	1-50 frt.-ig
" " női	1-	150 "
" felöltő	-60	1-50 "
Egy nadrág	30 kr.-tól	60 kr.-ig
" pár keztü	10	15 "
" függöny-tisztítás	30	50 "

nagyobb mennyiségű tisztítani való ruhát a legjutányosabb árban számítok.
Magamat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

GIRET BÉLA, gőz-, mű-, vegyi tisztító és festő Miskolcz, Rákóczy-u. 3. Sötétkapu alatt.

STEINFELD MIKSA ÉS TÁRSA

vegyészeti ruhatisztító, javító, műmosó és kelmefestő intézete.

m. kir. szabadalmazott vegyi ruhatisztítószer feltalálója, szab. szám 17178.

Főzlet és műhelytelep: **MISKOLCZ.** Fiók-felvételi üzlet:
Zárda-u. 10. szám. Széchenyi-u. (Kun-fele ház.)
a Miskolczi Tak. pénzt. szemben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni,
hogy egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

művegyi ruhatisztító-, javító-, műmosó- és kelmefestő

intézetet nyitottunk.

Sem költséget, sem fáradságot nem kiméltünk, hogy ezen
városunkban igazán hiányt póló intézetet létesítsük s ezért
intézetünket a technika legújabb vívmányai szerint készült gé-
pekkel szereltük fel s azt személyes vezetésünk alatt, Steinfeld
Miksa úr **saját találmányu** módszer szerinti művegyészeti
ruhatisztításra, elsősorú **szakmunkásokkal** látjuk el.

Intézetünkben tisztítanak: női bálai toalették, színházi
jelmezek, valamint uri, női és gyermekruhák, katonai egyenruhák,
papi öltönyök, háztartási cikkek, selyem-, bársony- és szövet-
függönyök, terítők, himzések, butorszövetek, továbbá keztük,
nyakkendők, napernyők és minden e szakmába vágó, de itt elő
nem sorolt tárgyak a **legjutányosabb árak** mellett.

Intézetünkben tisztított tárgyakért teljes szavatosságot és
vagyoni felelősséget vállalunk. A tisztításba adott ruháknál a
javítás és vasalás díjtalan.

Egyben bátorodunk felemlíteni, hogy t. megbízóink ké-
nyelmére és előnyére sikerült egy **elsősorú kelmefestő-gyárral**
összeköttetésbe lépni s így azon kellemes helyzetben vagyunk,
miszerint t. megbízóinknak festetni szánt ruhaneműit bármely
szinben, a legjobb minőségben és a legjutányosabb árak mel-
lett elvállalhatjuk.

A festésbe adott ruhák legkésőbb 10 nap alatt készülnek el.
Mindennemű javítást és vasalást elvállalunk.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
Sürgős esetben pár óra alatt is felelősség mellett tisztítunk
bármiféle ruhaneműt.

Magunkat t. Czím becses jóindulatába ajánljuk és maradunk
mély tisztelettel

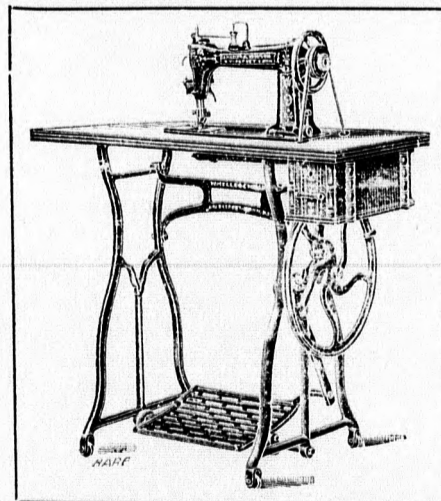
STEINFELD MIKSA és TÁRSA, vegyészeti ruhatisztító.

A legszebb és leghasznosabb
karácsonyi és újévi
ajándék

egy jó
varró és himző
gép, mely a legjobb
minőségben

SCHWEITZER TESTVÉREK

varrógépnagykereskedő cégénél

A párisi vi-
lágkiállításon
aranyéremmel
kitüntetve.

Minden gépért
hat évi
írásbeli jót-
állás.

MISKOLCZON,

Széchenyi-u. 86. sz. a. szerezhető be.

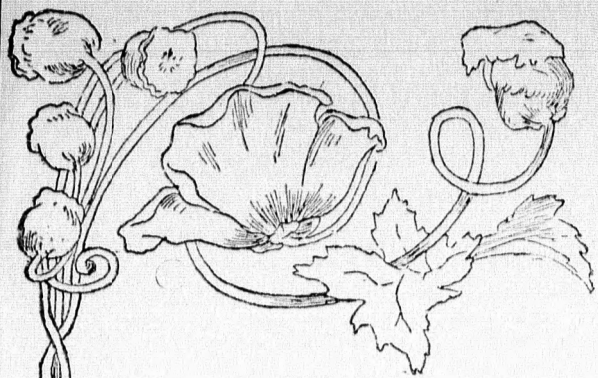
Eladások

kedvező
részletfizetésre
a legmérsékeltebb árak
mellett

A divatos
mű-himzésben

ingyen oktatás
ugy helyben, mint vi-
déken

12-14 éves ipariskolát végzett leány a varrógép-üzletben
ta nonczui és megbízható úgynökök fevételnek.

KARÁCSONYKOR

Ne kérdezzétek most: Isten-e vagy ember?
Hagyjátok a vitát a tudós uraknak!
Gyújtatok lobogó lángot szívetekben
Annak a magasztos, fenséges alaknak!
Ha isten, — magasan áll az ember fölött.
Ha ember, — legnagyobb az emberek között.

Mi volt a hit, tudás? — Mi volt a kegyelet?
Maga a világot kormányozó isten?
Mi volt a szabadság? Mi volt a szeretet,
Míg kétség fellege sötételt az égen,
S keresve keresték a világosságot,
Hogy azzal költsek fel az alvó világot?

Bolygó fény, mely után vánszorgott az ember,
Kutatva az utat a világossághoz.
Éjnek éjszakája borongott a hiten,
Várva a Messiást, ki szabadulást hoz.
Tudás volt az, a mit hazudtak a bölcsek.
Kegyelet? — A miről álmutokban beszéltek.

Erős, bosszúálló úr volt a Jehova,
Keményen dörgött le büntető haragja.
Szabadság? — Rabszolgák lehetett-e szabad?
Kényúr s rabszolgák közt nincs ennek hazája.
Szeretet? — Önérdék volt ennek a neve.
Kiki magának volt bálvány, mindene.

És most? ... Egy szerető atya él fölöttünk,
A ki gyermekeit kegyelmével hívja:
»Jöjjetek én hozzám, kik elfáradtatok,
Kiken megnehezült már az élet súlya!
Jöjjetek! Én nálam nyugalmat találtok.
Én hívlek, — őriző s szerető atyátok!

Századok, ezredek hasztalan akarják
Meghamisítani a kimondott ígét;
Gyermekes törekvés hiába igyekszik
Visszavarázsolni a sötétség éjét.
Jézus szólt, s a világ más alakot öltött.
Ki hasonló hozzá az emberek között?

»Szeressed az istent! — Szeressed magadat!
Szívedből szeressed felebarátodat!
Szeressed még azt is, a ki téged gyűlöl!
Áldjad, a ki reád szórja az átkokat!
Imádkozzál azért, a ki üldöz téged!
Igy parancsolja ezt az igaz szeretet.

A ki azért jött, hogy ezeket tanítsa,
Annak sírja fölé nem szállhat feledés;
Annak születése napján ünnepelni
S emlékét áldani nagyon, nagyon kevés.
Krisztus Ő, felkentje az emberiségnek!
Miért ne tisztelnék istenként a népek?

De, ki követője, híve akar lenni,
Attól nem elég, hogy mint istent imádja;
Tegyen az fogadást, hogy dicső példáját
Kicsinyben és nagyban szeme előtt tartja;
Nem hagyja a szegényt, nem az üldözöttet;
Mert így parancsolja az igaz szeretet.

És ha jog, igazság zörgeti a lánczot,
Ha a szent szabadság békóba van verve;
Széttöri a lánczot, szétzúzza a békót;
Ne nehezdjék se lélekre, se testre!
Ő életét adta a szent igazságért.
Tiszteljétek **ti** az értetek ontott vért!

És ne kérdezzétek: Isten-e vagy ember?
Mind isten az, a ki nagyobb az embernél,
Kinek neve örök, s míg a porból sár lesz,
Eszménye, eszméje ezredeket túlél.
Ő reá tekintetek! Csak őt kövessétek!
Igy lesztek valódi, igaz keresztyének.

Porcs János.

Legérdekesebb utazás.

A nyáron történt. Olga mosolygott, bemár-
totta piskótáját a teába és kissé kaczer te-
kintettel körülnézett udvarlójának rajában.

— Jó tehát, uraim! — mondá, — hogy
befejezzük a versengést, fogadást ajánlok.
Aki önök közül a leghálásabb, a legeredetibb
és legszebb utazást teszi a nyáron, az ...

— Az? — ismételte egyszerre mind a
négy fiatal ember, feszült érdeklődéssel.

— Az a jövő telen. — folytatta az igazó
leány megédesen. — kijelentett udvari és
báli kísérem lesz.

— Ah — hangzott kórusban és Olga szem-
éből öröm sugárzott. A szeretetreméltó,
gazdag és szellemes Olgát egész telen át
mindama figyelmes hódolással körülvehetni,
a melyre a hangverseny és báli idény anyai
alkalmat nyújt, több volt esábitó kitáratnál.
A szép hölgy udvarlójának mindegyike meg
volt győződve, ha meglévő képességeivel sok-
kal kevesebbél bírna is, mégis ilyen hosszú
időtartam alatt annyira bizalmassa válhat a
bájos leánnyal, hogy elrabolhassa szívét és
minden időkre magának meghódítsa.

Azért nagy lelkesedéssel fogadtak indítvá-
nyát és miután elváltak, a lehető legnagyobb
buzgalommal tanulmányozták minden meg-
keríthető utazási kézikönyvet, utazási ujsá-
got és utleirást: felkerestek minden ösmerőt
és ösmeretlent, aki abban a hírből állott,
hogy sokat utazott és mindenhol puhatóldz-
tak, hogy a legérdekesebb, leghálásabb és
legeredetibb utazást találhassák ki, melylyel
a szép versenybíró kegyet akarták elnyerni.
Végre mindenki megállapította tervét, me-
lyet azonban versenytársai előtt gondosan
eltitkolt.

Bodó Jenő, ezredének lefesebb hadnagya,
a magas Északba akarta utját venni, a Spitz-
bergák és jeges medvekalandjaival remélte
a szép Olga szívét rohamban bevehetni.

Lövey Imre gazdag földbirtokos Amerikába
szándékozott hajózni és a véletlenre bízta,
hogy különösen kedvező részleteket ejtsen
utjába, melyek az Újvilág őserdőinek egész
eredetiségével hatnának.

Megyéri Szaniszló tanár Dél-Olaszország
regényes vidéket vette tervbe és a vidék
örökké vidám egének búbajosságával akarta
ott eszközözlendő kutatásainak szépséget ösze-
kötni.

Csak Röpke Frigyes orvos nem határozott
még: egyre fürkészett, olvasott és keresgél-
t, de mindig újból imádottja közelebe sietett,
világos nappal úgy, mint a késő éjjeli órák-
ban, gyakran és még gyakrabban sétált a
háza előtt s felsóhajtott: „Oh, hiszen nem
tudok tőle megválni — bármily utazást is
szervezek, nem határozhatom el magam —
nem távozhatom innen, ahol te időzöl!”

Mult az idő és megjött a nap, melyen
mind a négy udvarlójának Olgánál találkozni
kellett. Napbarnított arczokkal, emlékekkel
és utikalandokkal megrakva, ismét együtt
ültek egy körben.

Azután nekikezdték. Bodó tengeri kutyáit,
eszkimóit és czethalait diszfelvonulásban lép-
tette elő. Lövey indiánusokkal, yankékkal és
harminez emeletes házakkal dobálózott és

Megyery nem győzött eleget beszélni merész
rablókról és régi feliratokról.

Olga sokszor tetszettel bölintotta fejcské-
jét, úgy hogy majd ez, majd amaz már az
édes jutalomdíj birtokában hitte magát.

„És ön?” kérdezte a fiatal orvoshoz for-
dulva. „Hol volt ön?”

„En?” szölt ez és mosolygott. „Nem vol-
tam ugyan messze, csak a Balaton környé-
kén — de reméltem, hogy díját elnyertem,
mert a képzelhető legszebb utazást tettem,
a legszebb utazást, mely létezhet a földön!”

„Erre csakugyan kíváncsiak volnánk!” kiál-
tott föl egyszerre a többi három résztint
gunnyal, részint boszankodva a szerénytelen-
ségen. „Miféle utazás volt az?”

Ekkor egyszerre ünnepélyesen fölkelte Röp-
ke, meghajtotta magát s mondá:

„Nászuton voltam Olgámmal! Engedjék,
hogy bemutassam önnek fiatal nomet!”

„Micsoda?”

Többet egyik se mondhatott. Olga ő nagy-
sága azonban odanyújtotta az uraknak puha
kis kacsóit és mosolyogva mondá:

„Bocsássák meg, uraim, ezt a kis ámulást:
nemde belenyugszanak abba, hogy Frigyesem
megnyerte a fogadást — azért is kijelentett
udvari és báli kísérem lesz a telen és minde-
koron!”

„Éjjeli misére megyek.”

A szép özvegy Daru Dálnokné másodszo-
r ment férjhez. A gazdag Tölesér Tamás, Bihar-
vármegye egyik leggazdagabb zsenrije vette
el. — Felmegye hivatalos volt a lakodalomra.
Daru Dálnokot nyugasztalja az ur isten ott
a hantok alatt: decz. 24-én az éjjeli órák-
ban tért az urhoz. Nem volt már fiatal em-
ber, csak nagy vagyonával juthatott a szép
Beeze Ilonához, kinek volt kéréje száz is.
— Daru Dálnok sokat élt, czinicus ember
volt. Semmit sem fajt neki, hogy meg kell
válni az eleitől.

— Egyszer úgy is bekövetkezik, mondá
szép fiatal feleségének, mikor ez vigasztalta,
hogy az orvosok és az isten majd jóra hoz-
nak mindent.

— Orvosok, a jó isten, dünyögött Daru
Dálnok, a halál előjelei, az élet megvetésének
gunnyával, borús mosolyban nyert kifejezést
arczán.

— Ilon! én az orvosokra nem adok sem-
mit: mert ők is csak ott tudnak segíteni,
ahol az isten is segít. Rajtam pedig az isten
már nem segít. Ne is segítsen, nem kell. De
tőled kérek valamit.

— Ugyis tudom, hogy férjhez megy, ha
én örökre elutazom. Ezt meg is követelem;
mert nem hagyok magam után szomorú özvegyet.

A szép asszony sírni kezdett, hogy szív-
böl-e? ez nem tartozik senkire. Erről csak
Daru Dálnok kérhetett volna számadást; de
neki nem kellett, sőt arra kérte, hogy hagyja
azt a dolgot abba. — Ne epekedjen, ezt el-
végezheti a temetés után is.

— Nos, hát arra kérlek, hogy ha férjhez
megy: decz. 24-én tartsd az esküvőd. De az
éjjeli mise ne zavarja mulatságtokat.

— Így akarom, szölt Daru Dálnok, aztán
egy hosszú, mely hörgés szakadt föl a mellé-
ből és szemeit lehunyta örökre.

Tölesér Tamás uram nem akart semmi
áron beleegyezni, hogy karácsony éjszakán
legyen az esküvő; mert ő hetes lakodalmat
akart, hogy lehessen ezt a szent karácsonyi
ünnepekkel kezdeni. — Meglásd Ilon, meg-
ver az isten bennünket; mert a lakodalom
hosszu lesz és zajos.

— Jobban megverne az isten, ha első uram végakarátát meg nem tartanám.

— Ez is igaz, mondá Tölcsér Tamás és abban igazodott el, hogy az ur istent és az ünneplő emberek áhitatát a lakodalmi nép öröme meg nem zavarhatja.

Főtisztelendő Tóth Balázs uram is ezzel nyugtatta meg a vőlegényt és a menyasszonyt. A menyasszonynak azonban az esküvő előtti gyónás után azt tanácsolta, hogy az első férj emlékének úgy áldoznak igazán, ha éjféltkor a lakodalmat ott hagyják és elmennek az éjféli misére. — Ezt az áldozást még az isten is jó néven veszi.

— Ezt nem ígérhetem meg főtisztelendő ur, mondá a nagyságos asszony. Tölcsér Tamás uram abba is nehezen egyezett bele, hogy az esküvő ezen a napon legyen.

— Igen ám, de mint tudom: az ő kifogásai onnan eredtek: mert nem akarta a lakodalmi zaja által a szent ünnepek áhitatát zavarni. De a ki az éjféli misére megy: nem áhitatot zavar, hanem Jézus szent emlékének áldoz.

— Nohát majd megkérdezem Tölcsér Tamás uramat.

Tölcsér Tamás uram úgy találta, hogy egy lakodalmi nép, mise látogatása nagyon furcsa dolog: de éppen ezért hamar beleegyezett.

Hideg, fagyos idő volt. Térdig volt a hó. Fellobogózt a szánon ment a fényes násznép. Száz szánkón vonult föl a püspöki templomhoz a közönség. A templom már előre megtelt kíváncsi néppel.

Az esketést fényes segédlettel maga a püspök végezte.

Na ezen a házasságon meg kell lenni az isten áldásának, mondá a nép, mikor az ősz püspök áldó imája elhangzott.

Esküvő után megkezdődött a mulatság. Éjféltkor előállt újból mind a száz szánkó és ünnepi komolysággal foglalt az imént még zajos lakodalmi kedvtől tomboló közönség helyet a szánkókon. Négy szürke ló vonta a szánkót, melyen az új pár ült. Vonta? De hogy vonta, repitette: mintha angyalok repültek volna a templomba.

Az isteni tisztelet végeztével a násznép újra szánkóra ült, s a csikorgó havon — a kisse megfázott lovak toborzékolva vágattak hazafelé. A mint a fényes éjféli menet a Zöldsisak-utczába vágatott be; mindjárt a második ház felől eles gyermek sikoltás volt hallható.

Megállj, kiáltott Tölcsér Tamásné. Megijedt a gyermek sikoltástól és nem mert mellette hallatlanul elvágatni: A kocsis a visszhangot hátra adta. Sorba, utána 98 kocsis. S megállt a nász menet.

— Edes anyám megfagyunk! Sivaikodott ijesztő hangon a hóból két gyermek.

— Menj István és szedd föl azokat a gyermekeket, oda elebed. A kocsis káromkodott egyet, hogy a mély hóban végig kell gázolni két sivaikodó kölkért. Egyiket az egyik, másikat a másik hóna alá vette. S ezek kapálózva folytatták, az ordítást: hogy edes anyám megfagyunk.

Egy két és egy négy éves gyermek volt. A kocsis a bak lábában elhelyezte őket.

Tölcsér Tamásné pedig levette térdéről a meleg szmirna pokrót és odaadta a kocsisnak, hogy a porontyokat takarja be.

Tölcsér Tamás nem szólt semmit.

A szán repült tovább.

Haza érve, a menyasszony meghagyta azonnal, hogy a gyermekeket szépen fel kell öltöztetni. S ha rendben vannak: bemutatni a nász népnek.

* * *

Szép ruhába öltöztetve veztek egy két éves forma szöke lánykát és egy négy-öt éves fényes fekete szemű ideális szép fiúcskát az új pár elé, kiket a fényes násznép hullámozott körül.

Tölcsér Tamásné ölébe vette a szép szöke lánykát, ki élénk szeméit bámulva jártatta végig a fényes társaságon.

A fiu az ezer csilláru száz gyertyás nagy üveg lusztert bámulta.

— Tüsz-e már beszélni, kérdé Tölcsér Tamásné a kezében tartott kis porontyot.

— Iden.

— Hogy hívják?

— Ilonta.

— Anyádat hogy hívják?

A gyermek nem szólt; de a fiu megszólalt.

— Anyánk Tóth Maris!

— Tóth Maris? — Hát apádat.

— Az nincs, felelt a fiu bátran.

— Meghalt?

— Nem volt.

A fényes társaság érdekléssel leste a gyermek ajkáról a szót.

— És anyátok hol van most.

— Még délután magára vette a szép ruháját és azt mondta, felelt a lobogó szemű fiu bátran, hogy: no gyerekek jók legyetek.

Én elmegyek az éjféli misére.

* * *

A rossz anya elment az éjféli misére, nézett körül az uritársaságban Tölcsér Tamásné; de bocsássa meg az isten a bűnét; mert nekünk *karácsonyi ajándékot hagyott.*

— a — c.

A vén favágó.

Kopott ruhájú vén favágó

Fűrészel künn, a lány havon.

Olykor megáll s számlálja újján:

Mennyit is vesz be egy napon?

Hű élettársa nincs körülte.

Az otthon fekszik betegen.

„Ily bús karácsonyom sem volt még..

Ki tudja, mit hoz az nekem?”

De serczeg a fűrészt . . . a hóba

Hull erre-arra a fa-por;

Nehéz a munkás állapotja

Igy tél-idény alkalmakor,

Ám föl se venné, hogyha volna

Ki forgolódnék oldalán.

De így! csak gond, baj minden óra . . .

Jobb volna már meghalni tán!

A szél is kezd erőre kapni,

És szórja szerte a havat.

Az utcán alig jár halandó,

Kit gondja hajt; az is szalad.

Csak a vén, reszkető favágó

Folytatja dolgát lázasan.

Nehéz élet! de mit csináljon? . . .

Hisz' még jó, hogy munkája van!

Úgy dél körül parányi kis leány

Kerül a vén munkás elé. [árvám,

„Jó hogy jössz már! mond csak kis

Otthon nagyobb baj nincsen-é?

*„Nincs nagy-atyus! Anyó köhög csak,
De nem fulad . . . meg van szegény!”
S a vén munkás mohón fogyasztja
Ebédjét — bárha az szegény.*

Aztán előkerül a fűrészt

Meg újra: sőt a fejsze is.

Vág és aprít a vén favágó . . .

Ott éri őt az este is.

De végre munkáját bevégi,

S bérét leolvassák neki.

„Áldott az Úr!” emigy sóhajt most

„Ki a szegényt védelmezi.”

Utjába esnek cifra boltok

S felé mind hívón intenek.

De ő csak megy . . . nem vonzza lelkét

A sok szembüvölő remek.

Eszébe a házastársa van csak

S az árván nőtt kis unoka . . .

Azon töpreng: tán neki lesz most

A legbusabb karácsonya!

Kovács Zsigmond.

Kérdés- és feleletek.

Szintársulatunk hölgy és férfitagjai előtt azon, kisse merész kérdést vetettem fel, vajjon *mennyi fizetéssel elégednének meg és mire költenék azt?*

Thália papnői és papjai szívesek voltak kérdéseimre felelni, s minthogy az adott feleletek elég érdekesek, azokat ime itt közlöm:

*

Mennyi fizetést szeretnék?

Pénzben ki nem fejezhető, mert a „pénz vagy sok, vagy kevés, de sohasem elég”.

Mire költeném?

Megvennem vele a világ szíveit, hogy mindenki szeressen, a mint én szeretek mindenkit! (Ez igaz ám!)

Feledy Boriska

Meg kell elégednem azzal, a mi van, de ha az én akaratomtól függne, legkevesebb havi 1200 koronát igényelnék. Mert a szinpadai öltözés olyan Moloch, a mely utolsó filéig elnyeli a fizetésünket. Hiszen nemcsak a közönség követeli meg, hogy szépen öltözködjünk, hanem a mi hiúságunknak is hízlel a sok és szép ruha. Ha 1200 korona havi fizetésem volna, akkor minden szerepre külön meg lennének a jellegzetes ruháim, s még csak egy csipkedarabkát sem használnék két szerepre. A ruha már felsiker, s a másik felét akkor már könnyen megszerezhetem hozzá az énekesnő, persze csak úgy, ha igazán énekesnő.

Szegedy Zelma.

A direktoroknak nincs annyi pénzük a mennyi nekem elég volna. Ha annyi fizetésem volna, a mennyit kívánok magamnak, estélyeket, jóúrokat adnék, táncolnék, dalolnék és kifizetném a miskolczi jó bohém fiúk adósságait. Azt hiszem azonban, hogy ez utóbbiaknak kifizetésére a Dárius kínese is alig volna elegendő.

Holéczy Ilona.

Tegyenek velem próbát, s ha majd Rothschild vagyonánál tartok — ígérem, hogy megállok!

Mire költeném?

Toilette és virágra.

Szarvassy Ilona.

Ez a legnehezebb kérdés, a mit ön uram hozzám intézhetett. Mert ha mint nőhöz intézte, úgy absolute nem tudok reá felelni, a mennyiben edes anyám mellett nőve fel, sohasem volt kezemben pénz és így nem is tudhatom, hogy azt mire lehet elkölteni; ha

pedig mint színésznőt kérdez, ugy ismét nem tudok rá megfelelni. — mert azt hiszem, hogy Dárius kincsét is eltudnám költeni, annyit azonban mondhatok, hogy fizetésemből, mire hazaérek, sohasincs nálam több pár fillérnél, s ha még százszor annyit kapnék, akkor is így járnék.

Hogy mire költöm el mind, — azt igazán nem tudom, — de különben is ez Uram „toilette“ titok; — s a hölgyek mindenről, csak arról nem szeretnek — férfiak előtt beszélni, hogy mennyibe kerülnek azok a toilettek, a melyeknek legnagyobbrészt a szépségüket köszönhetik.

Cserey Irma.

Annyival, hogy abból gavallérosan meg lehessen élni és hogy ezen összesen felül legalább félannyi maradjon, a mely fönmaradt összeget a nyomor enyhítésére fordítanám.

Weberéné Jolán.

Olyan magas fizetést szeretnék, a miből egy év alatt 50.000 koronát spórolhatnék. Ebből kitalna a kauczió, s én boldog volnék.

Várady Jolán.

Egy modern színésznőnek sohasem lehet annyi fizetése, a mennyi elég lenne.

Arra költeném, a mire a mostani fizetésem, de természetesen nagyobb arányokban.

Jónás Margit.

Havi 700 korona fizetéssel meg lennék elégeve.

Mire költeném? Ime itt a részletes kimutatás:

Ruhára	---	---	---	---	200
Lakásra	---	---	---	---	40
Kosztra	---	---	---	---	60
Kalapra	---	---	---	---	20
Fehérnemű, divatárakra	---	---	---	---	80
Dohányzásra	---	---	---	---	40
Mosásra	---	---	---	---	30
Cognacra	---	---	---	---	12
Diskrét kiadásokra	---	---	---	---	90
Czipőre	---	---	---	---	28
Suvixra	---	---	---	---	100

Összesen 700 kor.

Hetényi Elemér.

Megelégednék minden hóban azzal a bizonyos két fillér felesleggel.

Hogy mire költeném?

Azokat a bizonyos két fillér fölöslegeket összegyűjteném, hogy az én kedves Kemény kollegámat meglepsem egy . . . tükörrel. Ő tudja, hogy miért!

hadházi Cseöregh Jenő.

Csak annyival, hogy fizetésem kivül senkire se kelljen szorulnom és hogy a mit becsülettel meg tudok keresni, azt forrón szeretett fiam, Janesikám nevelésére fordíthatom, hogy a hazának érdemes, honszerető fia legyen, s öreg napjaimban minden gyönyörömet benne találhassam fel, látva, miért küzdöttem egy emberöltőn keresztül.

Kalmár Gyula.

Hogy mennyi fizetést óhajtanék és mire költeném? Ez körülbelül olyan kérdés, mint a mikor a didergő cigánytól azt kérdezték: „mit szeretnél cigány, szalonnát enni, vagy pedig melegedni?“ — Hát bizony sem többet, sem kevesebbet, mint hogy anyagi gond nélkül hivatásomnak szentelhessem életemet, és hogy szabad estéimen meghívassam jó ezimboráimat egy kvaterkára, saját termésű boromból.

Bihary Zoltán.

Kecskeméthy Győzővel szeretnék osztozkodni, de csak azért, hogy sok szegény családnak boldog karácsonyt, magamnak pedig egy jó kalábrász pártit szerezzek.

Rajz Ödön.

Színészeknek akkora fizetése, a melyvel beérné és a mennyit el nem költene, nem lehet. Így vagyok ezzel én is. Hogy mire költeném? Az mellékes . . . egyébként ezt legjobban tudja a feleségem.

Kemény Lajos.

A mióta fölszentelt pápja vagyok Thália templomának, sohasem volt elegendő fizetésem. De bármennyi volna is, elég soh' sem volna, mert annyira ambitiosus színész vagyok, hogy magas igényeim fizetésem magasságát messze tulszárnyalnák. Szóval elkölteném a Dárius kincsét is.

Mire?

Czigány, bor és szerelemre!

Virágh Ferencz.

A másolatok hiteléül: Földetlen.

Esküdtek előtt.

. . . Esküdtek urak! Hallgassanak meg!

Bűnös vagyok — beismerem.

Egy édes, barna lányt szerettem,

És bűnre vitt — a szerelem.

De, Urak, ki tud ellenállni,

Ha egy kis ajk a csókra hív? . . .

Szelid báránnyól bűsz oroszánt,

Salambból sást teremt a szív.

Megittasultam . . . ajkam égett,

A szívem — kip-kop — verdesett . . .

Esküdtek urak! Nos így esett meg

Az inkriminált bűnemet . . .

Rabló vagyok. Csókot raboltam,

Egy édes baksis ajkáról —

S 344. §-sa

A B. T.-nek fejemre szól.

Óh, mea culpa! most is itt ég

Az az egy csók az ajkamon . . .

Ki életében sohse csókol,

Az elitélhet szabadon.

De mit beszéljek még tovább is?

Az idő már későre jár —

S otthon a kedves feleségük,

Esküdtek urak, ebédre vár . . .

Óh mentsenek fel, kérve-kérem,

Legyen a veréktől kedvező!

Esküdtek leszek majd én is egykor,

S talán hálámra lesz idő . . .

Gara Ágost.

Vezeklés.

Mélyen tisztelt hölgyeim!

Egy szájalomra méltó műkedvelői kritikus, aki egyszersmind báltudósítói tisztének is áldozata, emeli fel felénk szavát az önök résztvevő szíveikhez.

Engedjek meg, hogy két rendbeli minőségben elkövetett és elkövetendő bűneimért, még mielőtt vádolnának, elmondhassam védő beszédemet!

Az idő alkalmas a vezeklésre. Kicsiny szobám négy falán kivül, nem létezik számomra külvilág. A csuf, zimankós téli idő komoran nehezedik kedélyemre.

De im, a képzelet csábos varázsa csakhamar kibővíti kis lakásomat impozáns nagy teremmé. Ijedve eszméltek fel, hisz ez már több, mint csodás! A terem közepén hosszú asztal, körül karosszékek. Az asztal közepén két karos gyertyatartó-közt óriási táncrend!

Elszorult szívvel figyelek. Mintha könnyű, apró lábacskák lépései hangzanának. És imo, felpattan az ajtó, hosszú sorban bevonul a bírói kar. Tizenkét báli szépség, komoly szigorral arcaikon, fekete uszályos ruhában és ennivaló barettel fejeiken.

Megvető pillantással néznek végig és szó nélkül foglalnak helyet az asztal körül.

Nagyot dobban a szívem. Az elnöki széket éppen az az ébenhaju, tengerzöldszemű szépség foglalta el, a kiért már rég lánggal égek és a kire mindig hévvel gondolok! Oh, teremtő atyám, mi lesz velem?

A kétségbeejtő csendet végre megszakítja a bájos elnököző csengő hangja, aki — öldöklő tekintet vetve rám — maga elé idéz.

„Vádolt, lépjen elő. Ön idézett bennünket, hogy védelmét meghallgassuk. Ime itt vagyunk! Irgalomra és könyörületre ne számíton!”

Hebegve feleltem:

„Boesánat, szépséges törvényszék, én sokkal kényelmesebbnek hittem, védő beszédemet bíróság nélkül megtartani. Ha azonban kegyeskedtek ide fáradni és törvényes formák közt vádoltként megidézni, méltóztassék szegény fejemre a vádatok rá olvasni; mert tulmennék az önfeláldozás határain, ha most már én is önmagamot vádolnám!”

— Am legyen, szól a bájos elnök. Ön kíváncsi a bűneire? Kérem az ügyész urnőt, sziveskedjék a vádlevelet felolvasni!

Csendes moraj után az asztal végéről felemelkedik egy szőke szépség, a ki szeméből lesújtó villamokat lövelve rám, rideg hangon kezd el olvasni.

— Két rendbeli vád terheli előttünk állót. Vétkezett mint kritikus s mint báli tudósító! Súlyos vétek mind a kettő! Mint kritikus részrehajló, hizelgő és felületes. Mint báli tudósító lusta és ügyetlen! Nehéz és komoly vádak. Kérem a vádolt példás és szigorú megbüntetését!

Szólt és leült.

Karörvendő pillantások röpültek felém. De én kiegyenesedve, merészen szembe néztem a kíváncsián rám tapadó tekintetekkel, csendes hangon kezdtem beszélni.

— Szépséges törvényszék, bájos elnöknöm! Elismerem, a vádak súlyosak, helyzetem kétségbeejtő! Ha nem találok alkalmas szavakat védelmemre, szolgáljon mentiségemül az Önök szépsége, az Önök ragyogó szemei, a melyek egy magamfajta, gyarló halandó fejét könnyen megzavarják! Nagy és nehéz mindkét rendbeli vád és én előre is az Önök jóságos szívéhez apellálok, mielőtt a lesújtó ítéletet ki mondják. Mint kritikus részrehajló, hizelgő és felületes vagyok, mondja a vádirat! Hát igen, az vagyok! Beismerem! De részrehajló vagyok az Önök érdekében, hizelgő — a magam érdekében! Vajjon kinek érdekében vagyok részrehajló, a mikor az Önök elévülhetetlen érdemeit zengi ajkam? És nem e az Önök kegyeit keresem, a mikor — hizelkedem? Szeretnék költő lenni, hogy rémes gazelákban és csengő saturnusokban dicsőítem önöket, mert csak az volna méltó az Önök szépségéhez. Mondják ugyan, hogy a kritikus tolla legyen éles, mint a borotva. De a háta szélesebb legyen ám, mint a borotva! Az én hátam pedig nem elég széles ahhoz, hogy a tollam elég éles legyen. A mi pedig a felületességet illeti, hát szépséges törvényszék ezért én Önöket okozom! Az Önök

szép szemei, az Önök szépsége kábitja el a szegény kritikus elméjét, úgy, hogy nem képes mindenről megemlékezni! Bűneim mentése az Önök — bűnei! Miért olyan szépek?!

— A báli tudósítónak már könnyebb mentséget találni. Lustaságom relativ! Él bennem a tudat, hogy egy jóra való bábitudósítónak kötelessége mindig, mindent és mindenkiel táncolni! Nos, én ezt szerény tehetségemhez mértén megtettem! Ha azonban időnek előtte kidőltem, kérem figyelembe venni egyrészt előrehaladott koromat (?) másrészt pedig azt, hogy teljesen tönkretánczolt állapotban referátát írni nem lehet. Erre nézve azonban jövőre teljes javulást ígerek!

— Az ügyetlenség vádja az, mire egyedüli mentséget nem találok. Kérem, nem tehetek róla, ilyenek születtem.

— Szépséges törvényszék, kegyesszívű elnöknőm! Engedje reménylenem, hogy védelmem jóakaratu meghallgatásra talál es kérem teljes fölmentesemet.

Gunyosan mosolyogtak össze a bíróság tagjai es tanácskozní kezdtek. Kis idő múlva fölemelkedik az en kegyetlen szívü ideáлом és kimondja az ítéletet:

— Vádlott védekezése nem fogadható el. Részrehajlásra, hazugságra nincs szükségünk. Felületessége meg nem bocsájtható, mert ha a vádlott férfi, legyen igazi férfi, ne engedje magát elkábitani. (könyvü mondani.)

Lustaságát illetőleg elfogadjuk javulási ígretét, de hogy ügyetlennek született, az nem tartozik ránk. Változzék meg!

Vádlottat elítéljük 100 csárdás, 200 keringő, 100 polka és 50 négyesnek ezen a farsaigon való letáncolására! Apellátat nem fogadunk el! Megértette?

— Igenis meg! Meghajlok a bíróság bölcsessége előtt. S hogy mennyire komolyan veszem az ítéletet, engedelmevel bájos elnöknőm, szabad károm a legközelebbi báiban az első négyest??

Feleltre azonban már hiába vártam. A bájos elnöknő, a szép bírák, az asztal, a nagytem mind eltűntek. S én dőlve ébredtem fel hideg szobámban. — *el.*

Megbocsátók.

Sötét, viharos éj van, kint vadul dühöng a szél. Mindenki lepihent már, csak egy kicsiny háznál van még világosság. Beteg van a háznál, nehéz beteg, nem hallja a vihar tombolását, iszonyubban tombol abban a megkínzott testben a fájdalom... Ki tudja, a testben-e, vagy a lélekben inkább?...

Halvány nő ül a szenvedő ágya mellett, arcát kezeibe temetve, igyekszik elrejtetni előtörő könnyeit.

— Zsófi, édes Zsófi, szólítja meg a beteg nő, tölcse mé, egy pár cseppet. Élni, élni akarok még! csak egy pár óráig, csak addig ne küldjed még Isten a halál angyalát, míg Ő jön!... Istenem, hisz te oly jó vagy, óh engedd hát, hogy még egyszer, csak egyetlenegyszer karjaimba szoríthassam Őt, akkor aztán küldjed angyalodat, s én oly boldogan fogom lehunyni szememet ama hosszú álomra, melyből egykor oly édes lesz a felébredés...

A beteg ágya mellett ülő szerető testvér fájdalmas tekintetét vetett a betegre, s tekintet azt látszott mondani: várhatod fiadat szegény anya, nem fogod te már őt kebledre szoritani, óh, hisz oly kegyetlen a halál.

Mintha megértette volna a beteg e néma szavakat, beletemeté arcát a hófehér párnákba, nem sirt, nem tudott már sírni, régen kiapadt a köny a beesett szemekből, csak a

fájdalmas rángás jelenté az iszonyu szenvedést. Egy pár másodperczig tartott... Még egyszer felemelte angyalszelid arcát, nem ült rajta már bánat...

Utólszor nyitak fel a jóságos ajkak, utólszor, két rövidke szóra: „Zoltán, megbocsátok!”... Azután lezárdtak örökre, s egy végső sóhajba elrepült a legjobb anya lelke...

Elment az örök tavasz, örök tél honába, hol nem fáj már többé semmi, elment a nélkül, hogy megláthatta volna azt, kinek nevével ajkán, adta ki szelid lelkét.

Zoltán volt egyetlen fia, kiért feláldozta mindenét, kihez oly szép reményeket fűzött, de, melyek széjjelfoszlottak, mint a hogy az álom után széjjelfoszlik az édes csalódás. Zoltán ifju volt, nagyon is ifju arra, hogy valamit komolyan megfontolni tudjon, de hajlammal arra, hogy egy lépést tegyen, mely ama bizonyos ösvényre vezet, melyről csak erős léleknek van visszatérése.

Ábrándokkal, szép reményekkel eltelten lépett az életbe, melyet félreismert. Könnyen elérhetőnek vélte a boldogságot, s nem tudta, hogy egy órának átkos, rövid perचे tönkretetheti azt.

Egy óra átkos perचे, melyben jobb volna megszakadni a gondolatnak, megszűnni örökre a szív dobbanásának, mely míg ott dobog, életet jelent, melyben jobb volna elbutulni, mint a buta eszkimó, s Istennek nézni a föld nyomorult porát.

Óh igen, lehet egy ily perче, melynek bal-lépést jóvá nem teheti a szív, ha még egyszer újan születve, kezdené is újra az életet, melyet eddig elhibázott, s angyallá válnék is Faust helyett.

Ő rálépett egy ösvényre, mely kínos életet teremtett neki. Lelkiismeretétől üldözve, hányszor megátkozta azt az órát, melyben született.

Elfásult, kedély lett belőle, nem szeretett senkit, őt sem szerette senki. Bolyongott, mint üldözött vad, üldözte ott benn, a szívben valamit, melynek minden hangja oly kimondhatatlanul fáj.

És e hang nem sugta-e meg a bolyongónak, hogy haldoklik valaki, valaki, kinek adott ajkán az utolsó szó is az ő neve volt? Nem!

Talán nem tartotta érdemesnek reá. Halvány, sápadt fiatal ember mulat cigányzene mellett, mulat, feledni akar.

De nem, nem mulat, e hang tán mégis sugott valamit... Vagy talán mulatás ez?... Hisz oly kimondhatatlan fájdalom honol sápadt, halvány homlokán, arcát kezeibe temeti. Hol kalandoznak gondolatai?

Nem hallja tán a hegedűt se, pedig oly fájdalmasan szól, az ő nótáját huzza a cigány: „Elmennék én, de nem tudok hova”

Könnyek peregnék alá bánatos arcán... Sir... Sirat egy eltévesztett életet...

Hej, ha tudnád szegény halvány, sápadt ifju, hogy holnap azt is el kell síratnod, ki a te eltévesztett életedet annyiszor megsíratta.

Másnap ott volt a kicsi faluba. Ugy vitték a ravatalhoz, melyre megtörtén roskadt le. Könnyeivel áztatta az édesanya átszellemült arcát, s csókjaival borította el a kihült ajkát, panaszos szavakat suttogva a halott fölébe: „Elmentél, itt hagytál te is engemet, csendesesen nyugszol, óh mily jó neked, nem fáj már semmimem... A hideg deszka, a néma sír, mely eltakar, örök nyugalmat ad...”

Elmentél, hogy csak egy szót, egy kicsike szót hallottam volna drága ajkadról: „megbocsátok”.

Mily könnyebb volna lelkem, ha e drága szóért az utolsó csókot nem kihült ajkadra kellett vón' lehelni, s nem a lélek elhagyta testhez intézni az utolsó Istenhozzádot.

Isten, Isten veled örökre, de nem, nem örökre, egy sejtelem azt sugja nekem, hogy ha van egy szebb, egy földöntuli élet, ott nemsokára találkozunk.

Bocsáss meg hát, hisz akkor az Isten is megbocsát annak, a kinek az anya megbocsátott... S ezek az igazi bűnbánat szavai voltak...

Az anya angyalszelid arcán oly szent béke honolt... Mintha azt suttogták volna a szelid ajkak — megbocsátok...

Zoltán élettelenül hanyatlott a ravatalra... Boldog mosoly játszadozott ajkán... Talán megértette...

De nem halt meg. Tovább élt, hogy jóvá tegye azt az eltévesztett életet. *H. L.*

Elbocsátó levél.

Midőn I-ső Napoleon császár Magyarországra tört hadaival, — vele szembe mentek az insurgensek: nemes felkelők, — Csata multával ilyen elbocsátó leveleket kaptak a felkelők József Nádorispántól, 1809. évben.

Magyar Nemes Hazafiak!

Midőn, a háborúnak fergetege Magyar Ország, határait fenyegette, akkor Ti, Hazaszeretettől lelkesítettven, Bajnok atyáitoknak dicső példája szerént fegyvert ragadtatok, s Királytoknak egy intésére Zászlók alá gyűltetek. Királytoknak, Hazátoknak, Constitútiótoknak, Gyermekéiteknek, és Vagyonaitótoknak védelmére. — Jóakarátok, engedelmességek és állhatatosságtok, képességek és elmésségek, fennkölt gondolkozástok, és bátor Szívetek által csak hamar, egyszerre Bajnokká levetek: s a' felkelő Magyar Nemesség itt állott az ő lelkes erejében, egygy Bajnok sereg, ki magát az ellenséget is esudá-jára és tiszteletére kényszerítte. — Csak kevesen vannak Közületek, kiknek alkalmatlanságok eseti, az erőhatalommal berohannó ellenséggel megküzdhetni; de a' mit ezek művelnek is, több, mint sem a' mit az igazságos Világ oly készületlen, tapasztalatlan, Újjonczoktól még akkor méltán várhatott. En, a' Ti Fővezérték, ki a' háborúnak minden terheit Veletek egygyütt viseltem, s minden viszontagságait Veletek híven megosztottam. En Bizonyosságok vagyok: — Láttam En némelyeket Közületek, Bajnokatyáitoknak jeles tetteit, a' leglelkesebb Vitézségnek a' legszebb dicsőségek tetteit művelni, melyek, hogy azokat egygy szóba foglalvam, a' Nemes, lelkes Magyar Nemeshez illők. — Láttam En némelyeket Közületek, nemes véreket kiontani, s mint áldozat oda dűlni a' szeretett Hazáért, az ősi arany szabadságért! — Dicsőség fedi esontyaikat: a' Nemzetnek áldása zeng utánok: és neveik és emlékezetek élni fognak a' Hazának történet könyveiben. — Királytok, Hazátok, Fővezértéket, megismeri, és köszönnettel veszi Szereteteket, Hívsegtéket, kézségtéket, és hajlandóságtokat.

Most már megvan a' Békesség! — Eredgyetek tehát haza Vármegyétekbe, Atyáitoknak boldog fölgýére, a' Hozzátok Tartozandóknak kebelébe, és vigyék magatokkal Királytoknak kegyelmét, és tellyes megelégedését, Fővezértékek szeretetét, és tiszteletét, Hazátoknak köszönetét, és minden Igaznak azon vallástételét, hogy Ti dicső Eleitekre, Dicsőségtekre — Magatokra méltók vagytok. És így foglak En Benneteket, bizonyos vagyok abban, minden időben találni, valamikor a' Haza, és a' Constitútió veszedelmében forgand, és hatalmas karjaitokat védelmére kívánja. — Hozzám való szives szeretetetek, Erántam határ nélkül való bizodalmatok örömmre, becsületekre, és szerencsémre szolgál. Életem, valamint eddig, úgy jövendőben is Királyon' javának és a' Haza' boldogságának legyen feláldozva. — Eredgyetek haza békével! Istennek áldása, jó szerencse, szeretem, és tiszteletem vezérellyenek Benneteket!

Költ Budán, Karácsony Hava' 18-án 1809.

József,
Nádorispán.